گنجینه دستنویس های پهلوی
و پژوهش های ایرانی
۴۷

دستنویس ک ۳۵

بخش نخست

روایات پهلوی ۱، دادستان دینیک، روایات پهلوی ۲

به کوشش
دکتر ماهیار نوابی

با همکاری فنی
دکتر محمود طاووسی

از انتشارات
مؤسسه آسیائی «دانشگاه پهلوی» شیراز

سرآغاز

اشارات دانشمندان و فیلسوفانی چون ابوریحان بیرونی و محمّد زکریای رازی و شهاب الدّین سهروردی به حکمت خسروانی و فلسفهٔ ایرانی، تذکّر پلینیوس رومی دربارهٔ استفاده هرمی پوس یونانی از کتابهای زرتشتی، مطالبی که در کتابهای قابل استنادی چون مروج الذّهب، مجمل التّواریخ و القصص، نامه های پیامبران بنی اسرائیل و احادیث اسلامی آمده است، وجود مراکز مهمّ علمی در نصیبین، رُها و تیسفون و جندی شاپور، ترجمه های بازماندهٔ عربی از زبان پهلوی، پیدایش دانشمندان و فیلسوفان و اندیشمندان بلند پایه ای در دوران طلائی اسلامی یعنی دوران خلافت عبّاسیان، از این سرزمین، که شمار آنها از دانشمندان هر یک از کشورهای اسلامی دیگر و بلکه از همه آنها روی هم بیشتر است،

وجود سنگ نبشته های پارسی باستان و پارسی میانه و پارتی، نامهٔ مینوی اوستا، آثار بازماندهٔ

مانویان به زبانهای پارسیک و پهلوانیک و سغدی و ترکی و چینی و قبطی و کتابهای پهلوی (= پارسیک)

چندی که تاکنون بجای مانده‌اند، همه دلالت بر وجود فرهنگ و تمدنی بزرگ و درخشان، از دیرباز،

در سرزمین ایران بزرگ میکند که بر پایه های فلسفه ایرانی استوار بوده است.

علت هرچه باشد، سیاسی یا اقتصادی و یا اجتماعی یا تغییر خط و یا همهٔ آنها باهم، قدر مسلم این است

که بسیاری از آثار مدون دوران ساسانی و آغاز دوران اسلامی ایران از میان رفته است، و عده‌ای

که از دستبرد زمانه رهائی یافته اند در موزه ها و کتابخانه های مهم اروپا و بیشتر در هندوستان و در کتابخانه‌های

پارسیان نگاهداری میشود. اینها میتوانند روشنگر زوایای ناشناختهٔ تاریخ و فرهنگ کهن ما

باشند، و از این رو نگاهداری و چاپ و انتشار آنها و تشویق دانشمندان به مقابله و تصحیح و ترجمهٔ این گنجینه‌ها

که ما را به شناخت بیشتر زبان فارسی و غنای آن در بیان مفاهیم یاری میکند، بر ما واجب است.

و باز از این رو بود که هنگامی که دوست دانشمند و ارجمندم استاد دکتر ماهیار نوابی رئیس مؤسسهٔ آسیائی

دانشگاه پهلوی پیشنهاد کرد که برای بزرگداشت پنجاه سال شاهنشاهی خجسته دودمان پهلوی و شادی روان بنیان گذار آن پنجاه نسخه خطی پهلوی را از سوی مؤسسه آسیائی دانشگاه پهلوی چاپ و منتشر کنیم، این پیشنهاد را از دل و جان پذیرفتیم.

این پنجاه جلد کتاب پهلوی و کتاب بارگاه رضا هدیه هائی است که در این آئین ملی برگزاری جشن پنجاهمین شاهنشاهی پهلوی با فروتنی به پیشگاه شاهنشاه آریامهر ریاست عالیه دانشگاه پهلوی و علیاحضرت شهبانو فرح ریاست عالیه مؤسسه آسیائی دانشگاه پهلوی تقدیم میشود.

فرهنگ مهر -
رئیس دانشگاه پهلوی

دیباچه

مؤسسهٔ آسیائی وابسته به دانشگاه پهلوی افتخار دارد که بزرگداشت پنجاهمین سال شاهنشاهی دودمان پهلوی را، مجموعه‌ای در پنجاه جلد، از دستنویسهای پهلوی و اوستائی و پژوهشهای ایرانی چاپ کند و به دوستداران فرهنگ و ادب ایران تقدیم دارد.

در تابستان سال دو هزار و پانصد و سی و سه شاهنشاهی در گروهی سخن از خدمات برجستهٔ رضاشاه بزرگ بدین سرزمین و روز تاجگذاری وی (چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۰۵ هجری خورشیدی) میرفت، در آن هنگام اندیشهٔ چاپ مجموعه‌ای از متن‌های پهلوی یادبود پنجاهمین سال شاهنشاهی پهلوی را از خاطرم گذشت و سپس این اندیشه را با رئیس دانشمند دانشگاه پهلوی جناب آقای دکتر فرهنگ مهر، که از شیفتگان فرهنگ ایرانند و از یاری شناساندن این فرهنگ کهن هیچگاه دریغ نکرده و نمی‌کنند، در میان گذاشتم تا اگر در این اندیشه با من همداستان باشند مراتب را به شرف عرض شهبانوی فرهنگ پرور ایران، ریاست عالیهٔ مؤسسهٔ آسیائی برسانند

مگر اجازه فرمایند تا موسسه آسیائی بدین کار شایسته دست یازد.

جناب آقای دکتر فرهنگ مهر با پیشانی گشاده و آغوش باز ازین اندیشه استقبال کردند و مراتب را به شرف عرض شهبانوی ایران رساندند و دیری نگذشت که فرمان علیاحضرت شهبانو بدین کار نیک شرف صدور یافت و به موسسه آسیائی ابلاغ شد.

شورای استادان موسسه آسیائی، با الهام از نام خاندانی، که جشن بزرگداشت شاهنشاهی آن را، مردم ایران امسال برگزار میکنند، چاپ کردن کتاب یا دستنویسهای پهلوی را در درجه اول اهمیت قرار داد. کشوری که در آن بیش از هر کشور دیگر میتوان به دستنویسهای پهلوی و اوستائی دست یافت کشور هندوستان است هر چند بدبختانه هوای گرم و نمناک آنجا با کتاب سازگار نیست و کاغذ را زود شکننده و تباه میسازد و می پوساند.

در فهرستی که جمشید کاووس جی کاتراک به نام «گنجینه های شرقی» (ORIENTAL TREASURES) گردآورده و به سال یکهزار و نهصد و چهل و یک میلادی (دو هزار و پانصد شاهنشاهی)

به چاپ رسانده است، از بیش از یکهزار دستنویس ایرانی و هندی نام برده که اکنون برخی
از آنها از میان رفته است، و این، نه تنها بواسطهٔ آب و هوای هندوستان بوده بلکه بی توجهی
و نادانی هم در نابودی آنها بهرهٔ بسزا داشته است. گردآورندهٔ فهرست یادشده به نگارندهٔ
این سطور میگفت: «سی سال پس از چاپ آن فهرست گذارم بکتابخانه ای افتاد که خداوندان صاحب
چندین دستنویس پهلوی و اوستائی بودند. من آنها را دیده و پژوهیده و نام آنها را در فهرستم آورده بودم،
خداوند خانه بجهان دیگر شتافته بود و چون از کدبانو سراغ دستنویسها را گرفتم، وی آنها را از راه
دینداری و برای آنکه مبادا برگ پاره های آنها زیر پا بیفتند و برای وی گناهی بزرگ بشمار آید به آب دریا سپرده بود.»
با این همه، هم اکنون، چندین صد دستنویس پهلوی و اوستائی در هندوستان هست
که تقریباً همه از روی دستنویسهای کهنه تر رونویس شده اند. بیشتر آنها روزگاری از آنِ کتابخانه های
شخصی بوده و رفته رفته به کتابخانه های عمومی و مؤسسات راه یافته اند تا بیشتر و بهتر از آنها نگاهداری شود
و کمتر در معرض نابودی قرار گیرند. از این کتابخانه ها میتوان کتابخانهٔ مؤسسهٔ شرقی کاما و کتابخانهٔ
«نخست دستور، مهرجی رانا» را نام برد که صاحب مجموعه های گرانبهائی از دستنویسهای پهلوی و اوستائی اند

پاره ای از دستنویس ها نیز توسط شرق شناسان به کتابخانه های مهم اروپا رسیده اند که مهمترین آنها مجموعهٔ دستنویسهای اوستا و پهلوی " دوازده جلدی کپنهاک است که توسط شرق شناسی بنام وسترگارد به اروپا برده شد و جانشین او کریستین سن CHRISTEN-SEN آنها را چاپ کرد و بر آنها دیباچه نوشت . این کتابها اکنون بسیار کمیاب و چند مجلد آن نایاب است .

برای انجام دادن فرمان ، از دوست دانشمندم دستور کیخسرو جاماسب آسا، دستور بزرگ شهر بمبئی و رئیس کتابخانهٔ " موسسه شرقی کاما " یاری خواستم تا از هیأت امنای کتابخانه های " موسسه شرقی کاما " و نخست دستور مهرجی رانا " اجازهٔ عکسبرداری از دستنویسهای پهلوی شان را بگیرد و اگر خود یا دوستانش دستنویسهای ارزنده دارند بر آنها بیفزاید ، کار گزینش دستنویسها برای عکسبرداری نیز به عهدهٔ وی واگذار شد تا آنچه را مهم و میسور می داند برگزینند . این کار به دشواری انجام گرفت چه دستنویسها از طرف هیأت امنای کتابخانه ها و خاندان انکلساریا (که چند دستنویس از این مجموعه متعلق به آنان است) تنها به او سپرده شده ، و وی ، امانت داری را

رنج سفر بر خود هموار ساخت و با دو جامه دان پر از کتاب به ایران آمد، سه ماه تمام از بام تا شام،
در چاپخانه های دانشگاه پهلوی شیراز و دانشگاه تهران گذراند و در همه جا با دستنویسها همراه بود،
من و همدستانم از مؤسسهٔ آسیائی نیز همه جا با وی همگام بودیم تا کار عکسبرداری و چند دستنویس
بپایان رسید ، دستور کیخسرو مجبور بود به بمبئی بازگردد ما نیز برای تطبیق عکسها با دستنویسها و رفع کمبود آنها
در پی وی به هندوستان رفتیم تا این مهم انجام شد. نامه ای نیز به پروفسور آسموسن استاد دانشگاه کپنهاگ
نوشتیم مگر اجازهٔ تجدید چاپ دستنویسهای کتابخانه کپنهاگ را از ناشر نخستین آنها - MUNKS
GAARD بگیرد، اجازه گرفته شد و نامه ها به چاپ رسید.

مؤسسهٔ آسیائی سپاس و درود فراوان خود را به پیشگاه شهبانوی فرهنگ پرور که
با فرمان خود این افتخار را نصیبش ساخته، تقدیم می دارد.

از جناب آقای دکتر فرهنگ مهر رئیس دانشگاه پهلوی که در راه پیشرفت کار از هیچ یاری
معنوی و مادی دریغ نکرد سپاسگزار است.

از دستور کیخسرو جاماسب آسا که با یاری وی چاپ این مجموعهٔ پنجاه جلدی میسور میشود سپاسگزار است .

از پروفسور آسموسن که اجازهٔ چاپ مجموعهٔ اوستا و پهلوی کپنهاک به پایمردی او انجام یافت سپاسگزار است .

از دکتر بهرام فره وشی مدیر عامل ادارهٔ انتشارات دانشگاه تهران که چاپ کردن بیست و چند جلد از این مجموعه را در چاپخانهٔ دانشگاه تهران پذیرفت و چاپ آنها با مشاورهٔ فنی وی میسر شد سپاسگزار است .

از دکتر محمود طاووسی که تطبیق و ویراستن و آراستن هر صفحه از تمام این مجموعه بدست وی و با مشورت وی انجام شد سپاسگزار است .

ماهیار نوّابی

استاد و رئیس مؤسسهٔ آسیائی

دیباچه

دستنویس K35 را ن.ل.وسترگارد به سال ۱۸۴۳ میلادی (۲۴۰۲ شاهنشاهی) در کرمان به دست آورده است. ا.و. وست این دستنویس را پس از دست یافتن وسترگارد بدان بررسی کرده است و نامه‌ای که این دانشمند روز چهارم ماه ژون سال ۱۸۷۴ به وسترگارد نوشته است و خود گزارشی است مفصل در بارهٔ پیوستگی آن با متن‌های دیگری که در این مجموعه گرد آورده شده است در آغاز این دستنویس و پس از برگی که بر آن دستخط وسترگارد دیده میشود، چسبانده شده است.

این است ترجمه نوشته وسترگارد : "بدین وسیله این دستنویس به کتابخانه دانشگاه اهداء میشود. کپنهاگ ۹ سپتامبر ۱۸۷۸ ـ ن.ل. وسترگارد."

وسترگارد در همین روز، یعنی روز امضاء این سند درگذشت.

این دستنویس ناقص و دارای ۱۸۱ برگ است که هم به خط فارسی و هم به عدد شماره‌گذاری شده است، آغاز آن برگ ۷۲ و پایان آن برگ ۲۵۴ است و بدین ترتیب ۷۱ برگ از آغاز آن افتاده است. پایان آن نیز افتادگی دارد. برگ شماره ۷۸ و ۱۴۰ نیز در این دستنویس دیده نمیشود و این را بایستی خطای نویسنده یا صاحب آن دانست که این دوشماره را از قلم انداخته است، چه متن در این جاها ناقص نیست. همچنین برگ‌های ۱۳۰ و ۱۳۱ بجای یکدیگر آمده‌اند، نخست برگ ۱۳۱ و پس برگ ۱۳۰؛ بهرحال شماره‌گذاری فارسی درست است.

هیچ یک از متن‌هائی که در این دستنویس آمده است پایان نوشت ندارد و اگر روزگاری پایان نوشتی در آخر این مجموعه بوده است در جزء افتادگی آخر آن از میان رفته است.

وست، در نامهٔ یادشدهٔ بالا، از مطابقت این دستنویس با دستنویس دیگری، که وی آن را B خوانده است، و اکنون آن را BK میخوانند و درهندوستان از آن نگهداری میشود، چنین دریافته است که نسخه BK یا رونویسی است از K35 و یا با آن تطبیق شده است، و نظر نخست را برتر میداند.

و نیز عقیده دارد که پایان نویسی که در BK یافت میشود رونویسی است از نسخه اصل یعنی K35، و اگر این عقیده درست باشد نویسندهٔ K35 باید مرزبان فریدون و هرام رستخم (رستم) بندار، شاهمردان، دینیارباشد و در روز آسمان ماه امرداد سال ۹۴۱ یزدگردی که بنا به حساب وست با ۱۹ ماه مارس ۱۵۷۲ میلادی تطبیق میکند، از نوشتن آن فراغت یافته باشد. اگر از روی خط داوری شود این عقیده موجه به نظر می‌آید.

K35 جزء گروه دستنویسهایی است که پنج متن را، که سه‌تای نخست آن، در دستنویس K35 دیده میشود، پیاپی و با نظم خاص در بردارند.

سه متنی که در این دستنویس آمده چنین است :

(۱) برگ ۷۲، "روایات پهلوی ۱ "، این روایات ودومین بخش آن راکه شمارهٔ ۳ همین "مجموعهٔ متن‌ها "ست با هم و بعنوان یک متن بنام "روایات پهلوی همراه با دادستان دینی " هیربد بهمن جی‌نسروانجی دابار دربمبی بسال ۱۹۱۳ چاپ کرده است . چون هر یک از دو جزء دارای عبارات ویژهٔ آغاز و انجام کتاب است منطقی است که آن‌ها را دو متن جدابدانیم روایات ۱ دارای ۶۲ فصل است درموضوعهای گوناگون دین زرتشتی. دو بخش از آن را وست ترجمه کرده است :

یکی فصل هشتم در بارهٔ "ازدواج با محارم " در (متون پهلوی ۲) (کتاب‌های مقدس شرق ج ۱۸) Sacred Books of the East XVIII. ص ۴۱۵ و پس از آن.

و دیگر "داستان روان گرشاسب" هموص ۳۷۳ و پس از آن .

بهرحال پس از گم شدن ۷۱ برگ از K35 تنها بخش کوچکی از روایات دراین دستنویس باقی مانده است یعنی فصل های ۴۸ ، ۲۸ در چاپ دابار تا پایان (دابار ص ۲۰۰)

(۲) برگ ۹۹ رو، سطر ۱۰، دادستان دینیگ : این متن دارای یک پیشگفتار و ۹۲ پرسش است که برخی از زرتشتیان دربارهٔ دین زرتشتی، از منوچهر پسر یوان بیم، موبدان موبد زرتشتیان پارس و کرمان، در نیمه دوم سدهٔ نهم میلادی کرده‌اند و پاسخ‌هایی است که وی داده است. خاتمه را نیزفصلی بدان افزوده شده است . تنها پاره‌ای از این متن، را یعنی داتستان دینیک، بخش ۱، (پرسش ۱ ـــ ۴۰) هیربدتهمورس دینشاه انکلساریا منتشر ساخته است. چاپ آن را وی یعنی تهمورس آغاز و پسرش، ب . ت . انکلساریا، پس از مرگ او، درسال ۱۹۰۳ به انجام رسانده است . همهٔ متن را وست در "متن‌های پهلوی"۲، صفحه‌های ۳ ـــ ۲۷۶ ترجمه‌کرده است . آخرین پرسش (چهلمین) چاپ انکلساریا درروی برگ ۱۵۷ سطر ۸ این دستنویس (K35) تمام میشود .

(۳) برگ ۲۰۲، پشت، سطر ۱۲ : روایات پهلوی ۲ : که برابراست با صفحه‌های ۲۰۱ ـــ ۲۱۰ چاپ دابار (نک . شماره ۱)

برای آگاهی بیشتر از مجموعهٔ دستنویس‌هائی که K35، یکی از آنهاست خواننده باید به مقدمهٔ "متن‌های پهلوی" ج ۲ از وست و همچنین به مقدمهٔ دابار و انکلساریا برکتاب یادشده دربالا . رجوع کند .

Pehlevi Codex

№

Dadistani dini

fragment

Dets nærmere Indhold og Værd er angivet i omstaaende Brev fra Dr E.W. West.

Dette Haandskrift skænkes herved til Universitetsbiblioteket.

Kjöbenhavn d. 9 Sept. 1878

~~N. L. Westergaard~~

fol. 72 r.

fol. 72 v.

[illegible]

fol. 73 v.

fol. 74 r.

[illegible]

fol. 75 r.

[illegible]

fol. 76 r.

fol. 77 v.

[illegible]

fol. 79 r.

fol. 79 v.

[illegible]

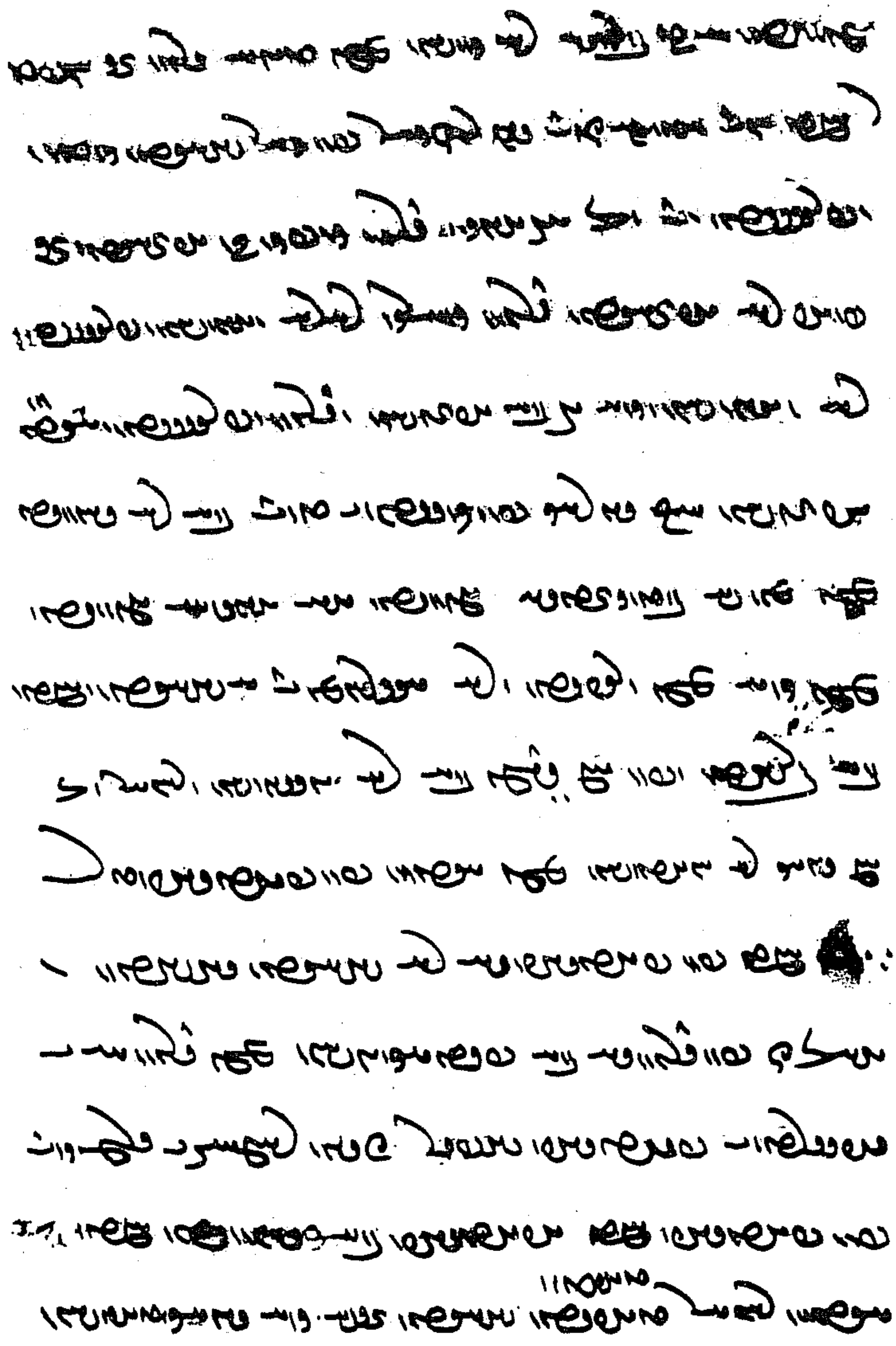
۸۱ [illegible]

[illegible]

fol. 81 v.

fol. 82 v.

fol. 83 r.

fol. 84 v.

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

fol. 87 v.

fol. 88 v.

fol. 89 v.

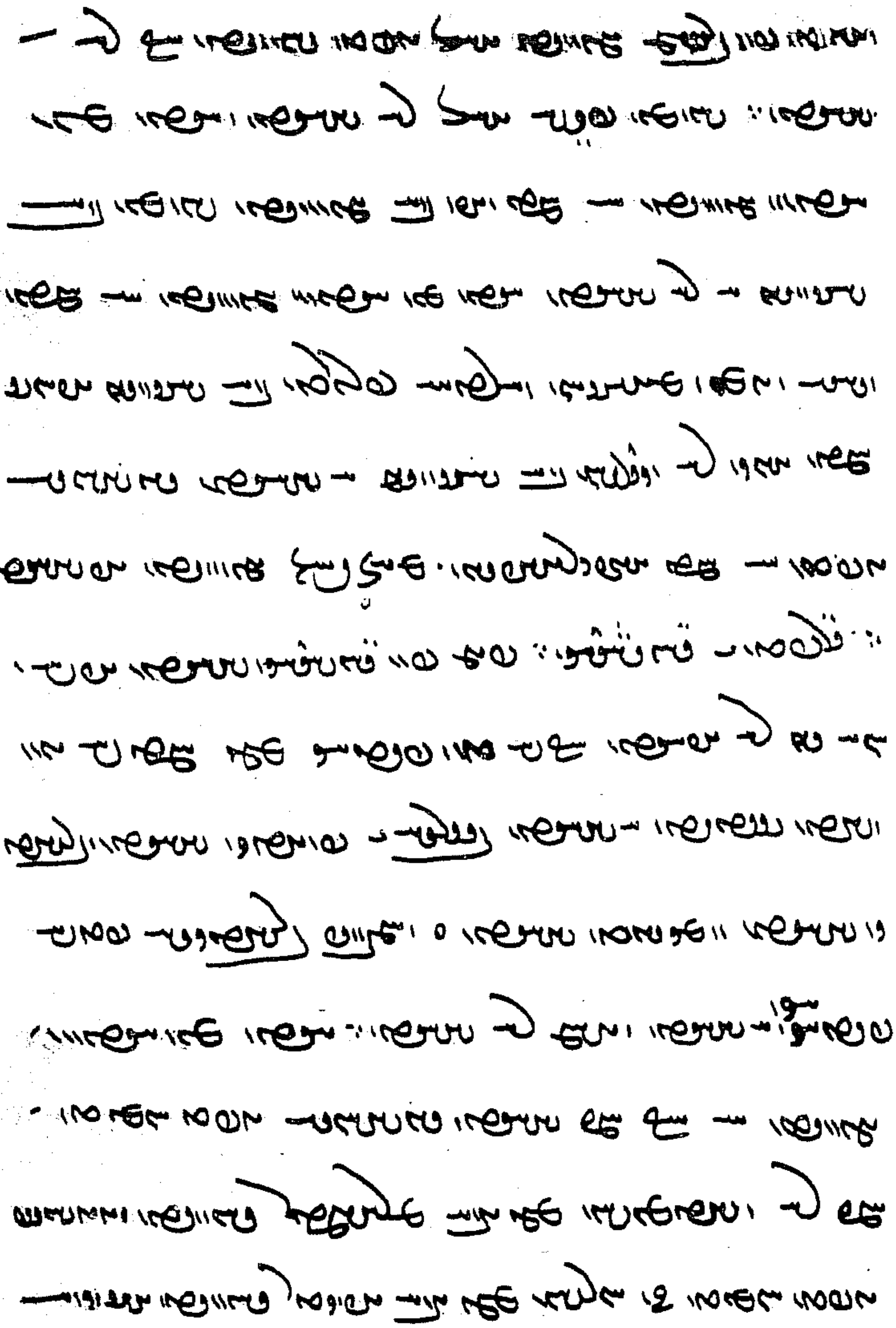
۲۰ نو

[illegible]

[illegible]

fol. 90 v.

[illegible]

fol. 91 v.

fol. 92 r.

fol. 93 r.

fol. 93 v.

١٥٠ نوبهار

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

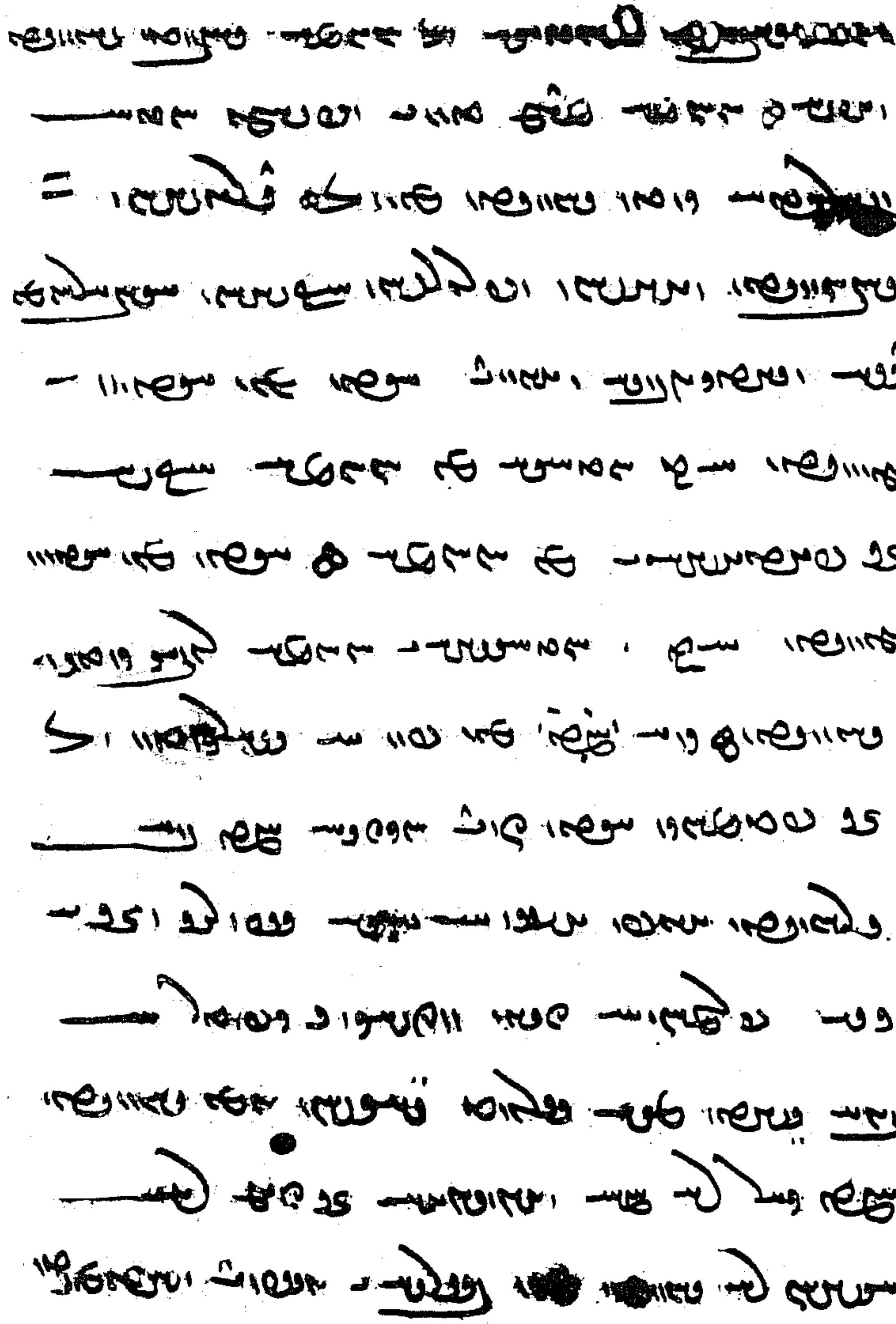
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

fol. 94 v.

fol. 95 r.

fol. 35 v.

۴۲ نوشتن

fol. 96 v.

[illegible]

fol. 97 r.

fol. 98 r.

fol 99 v.

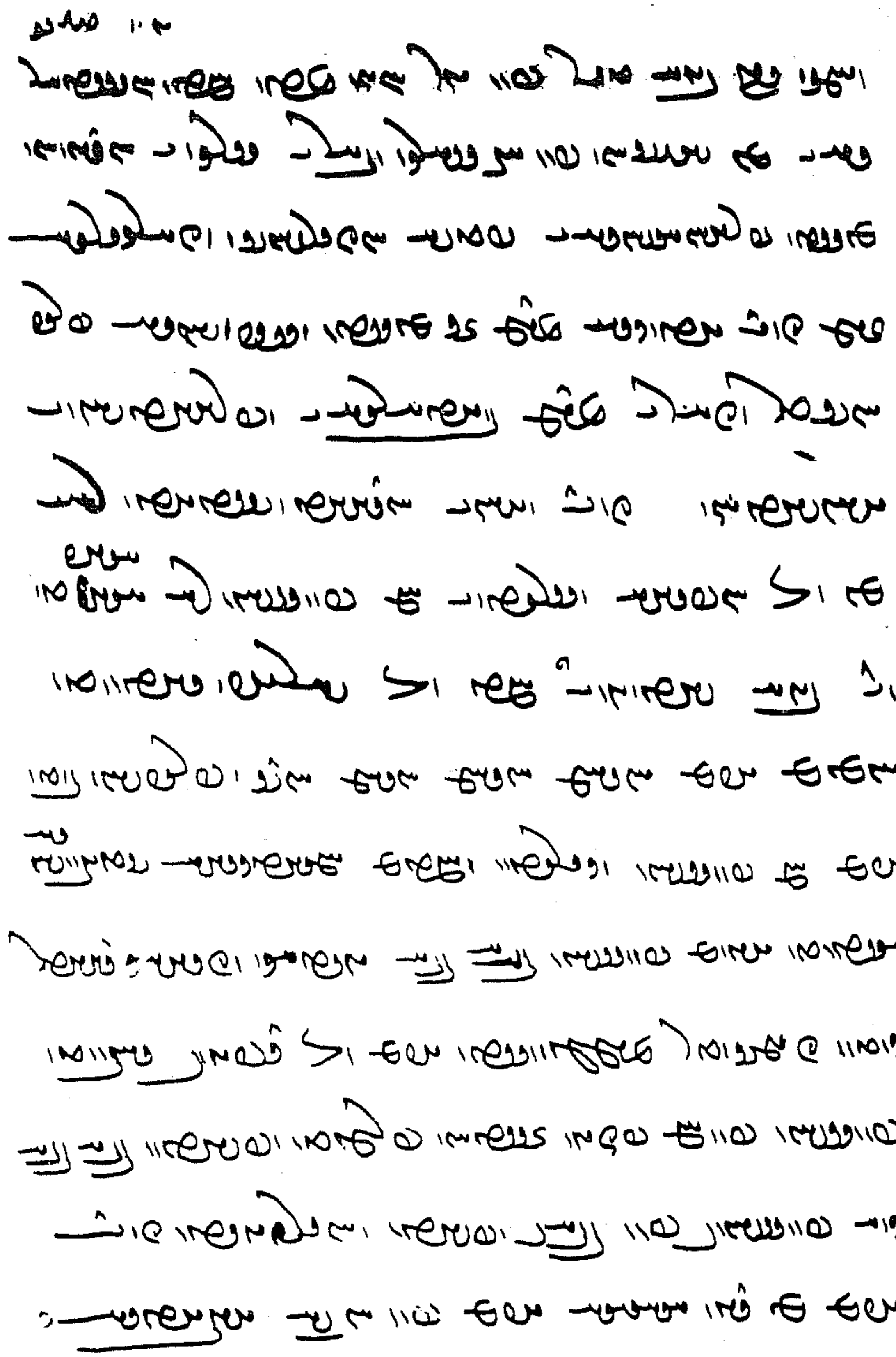
[illegible]

fol. 100 r.

fol. 100 v.

fol. 101 r.

fol. 101 v.

fol. 102 r.

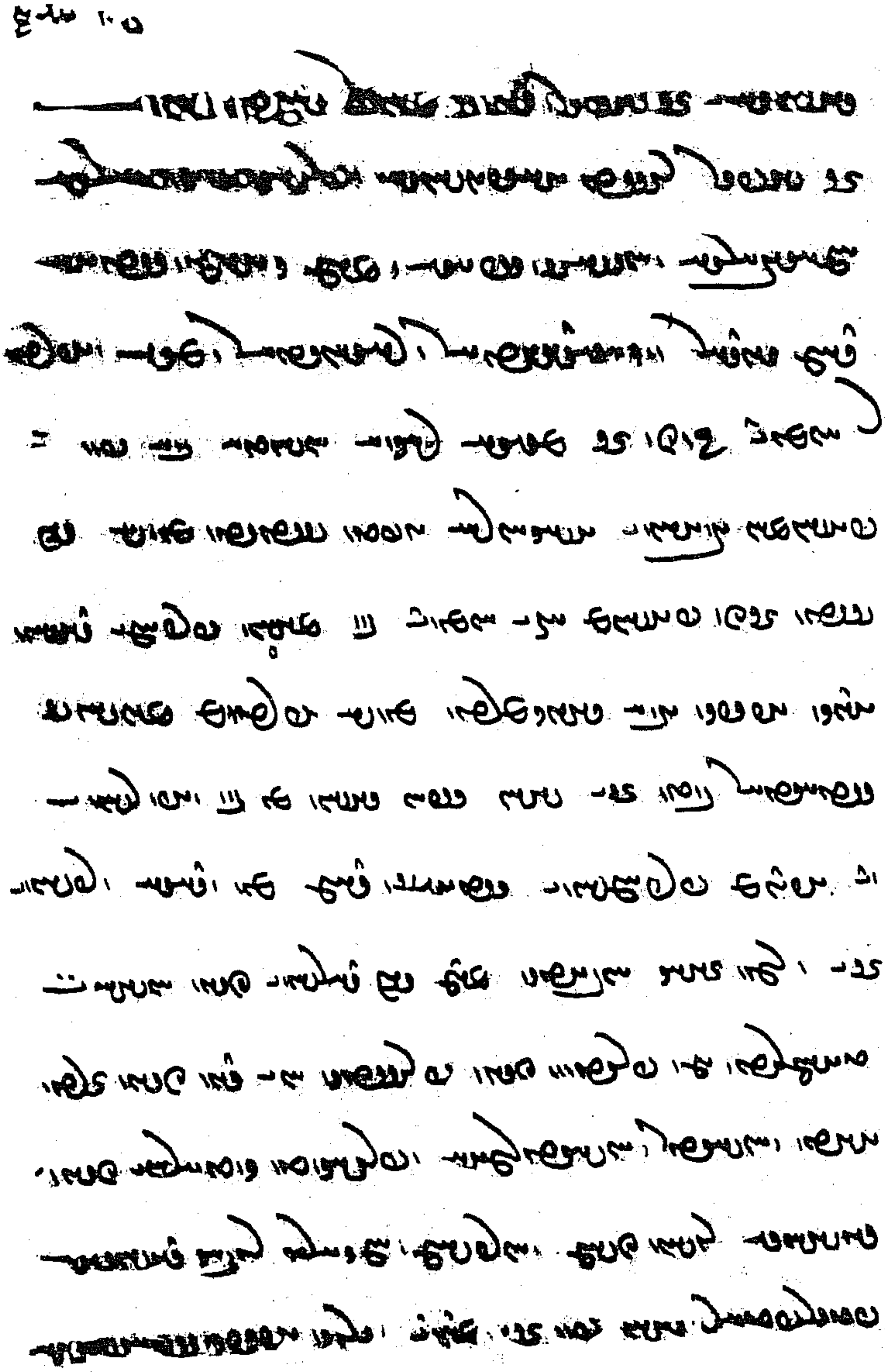
fol. 102 v.

[illegible]

fol. 103 v.

fol. 104 r.

fol. 104 v.

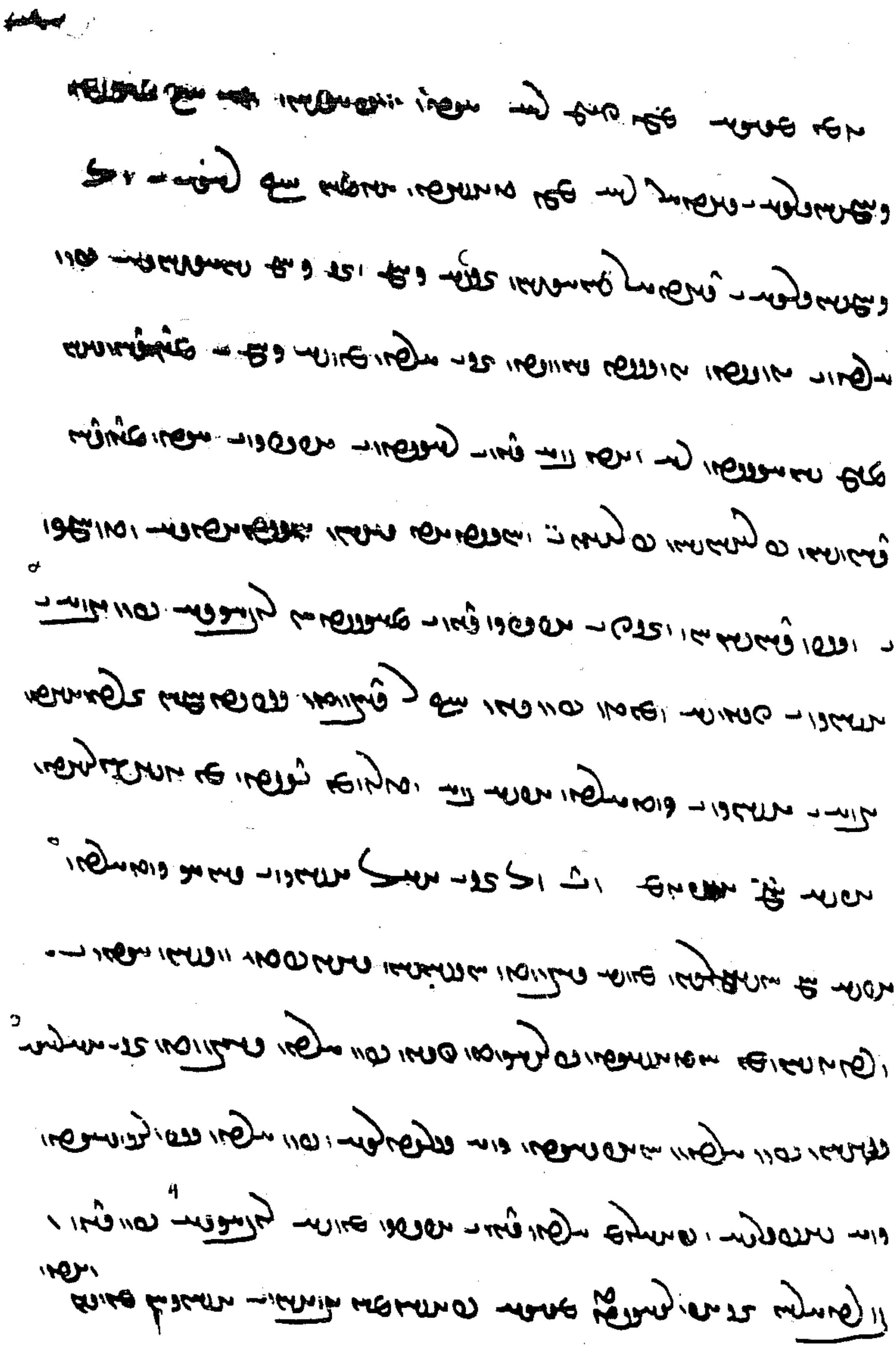
fol. 105 r.

fol. 106 r.

fol. 107 r.

fol. 107 v.

fol. 108 v.

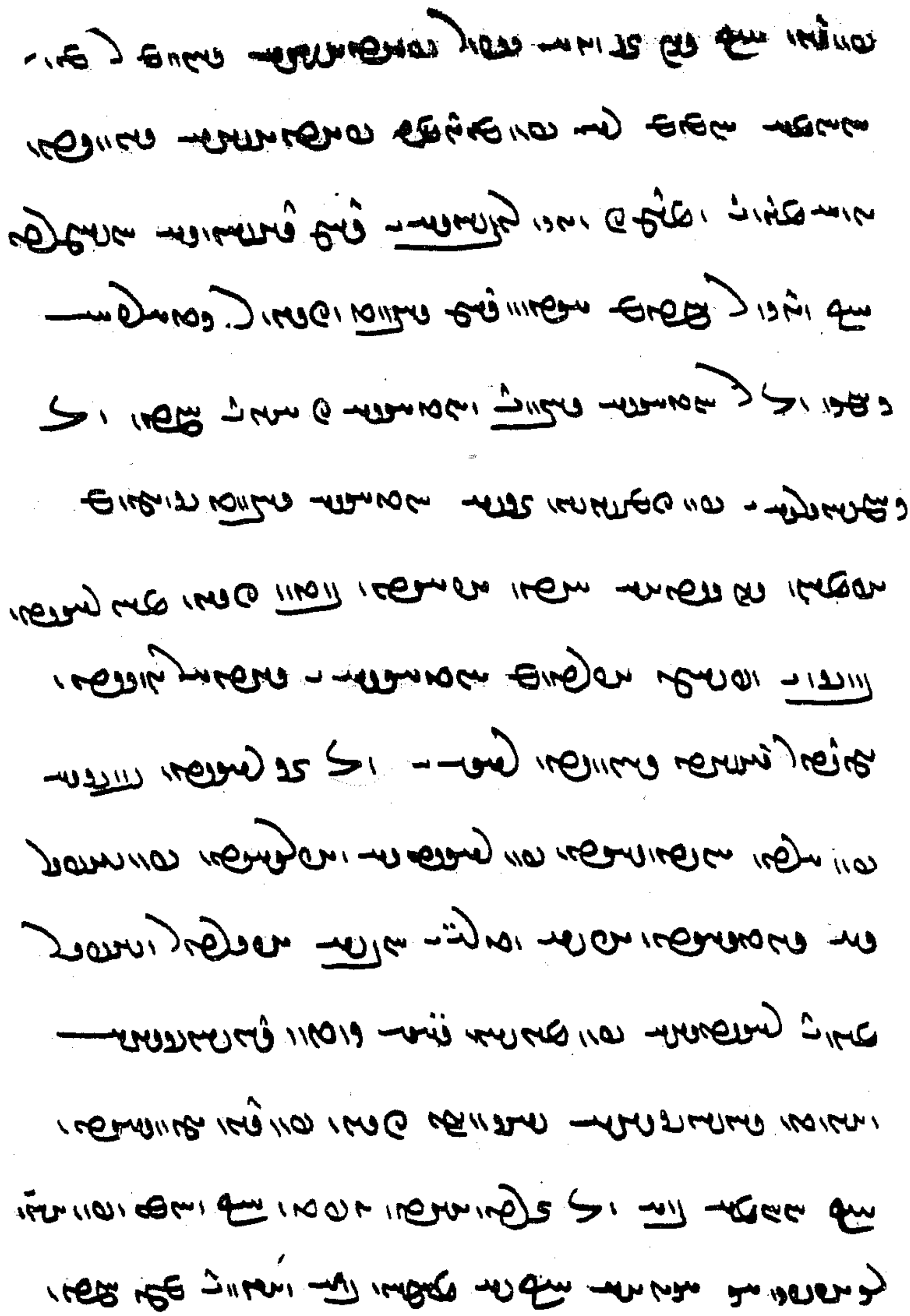

fol. 109 r.

[illegible]

fol. 109 v.

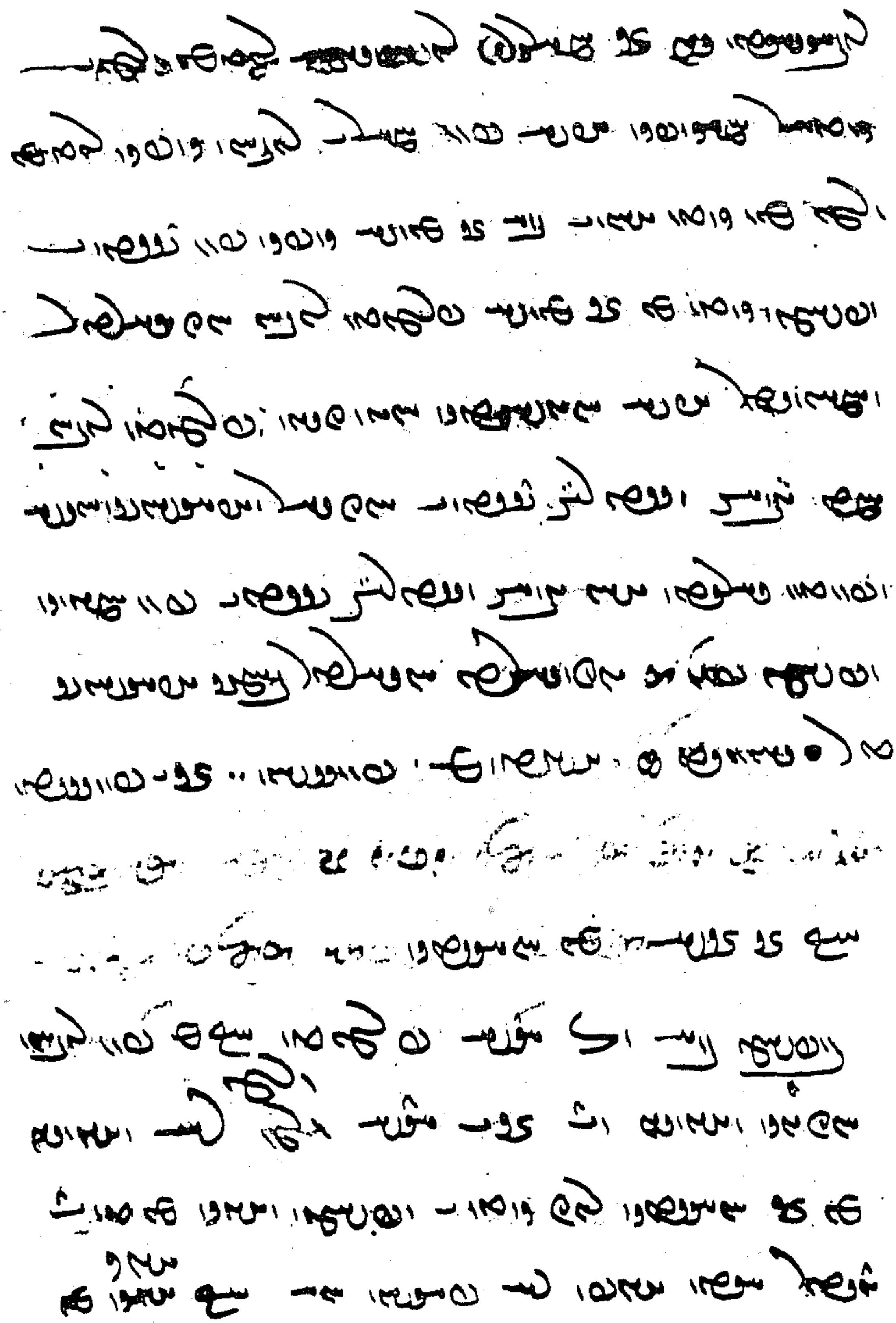
[illegible]

fol. 111 v.

[illegible]

fol. 112 v.

fol. 113 v.

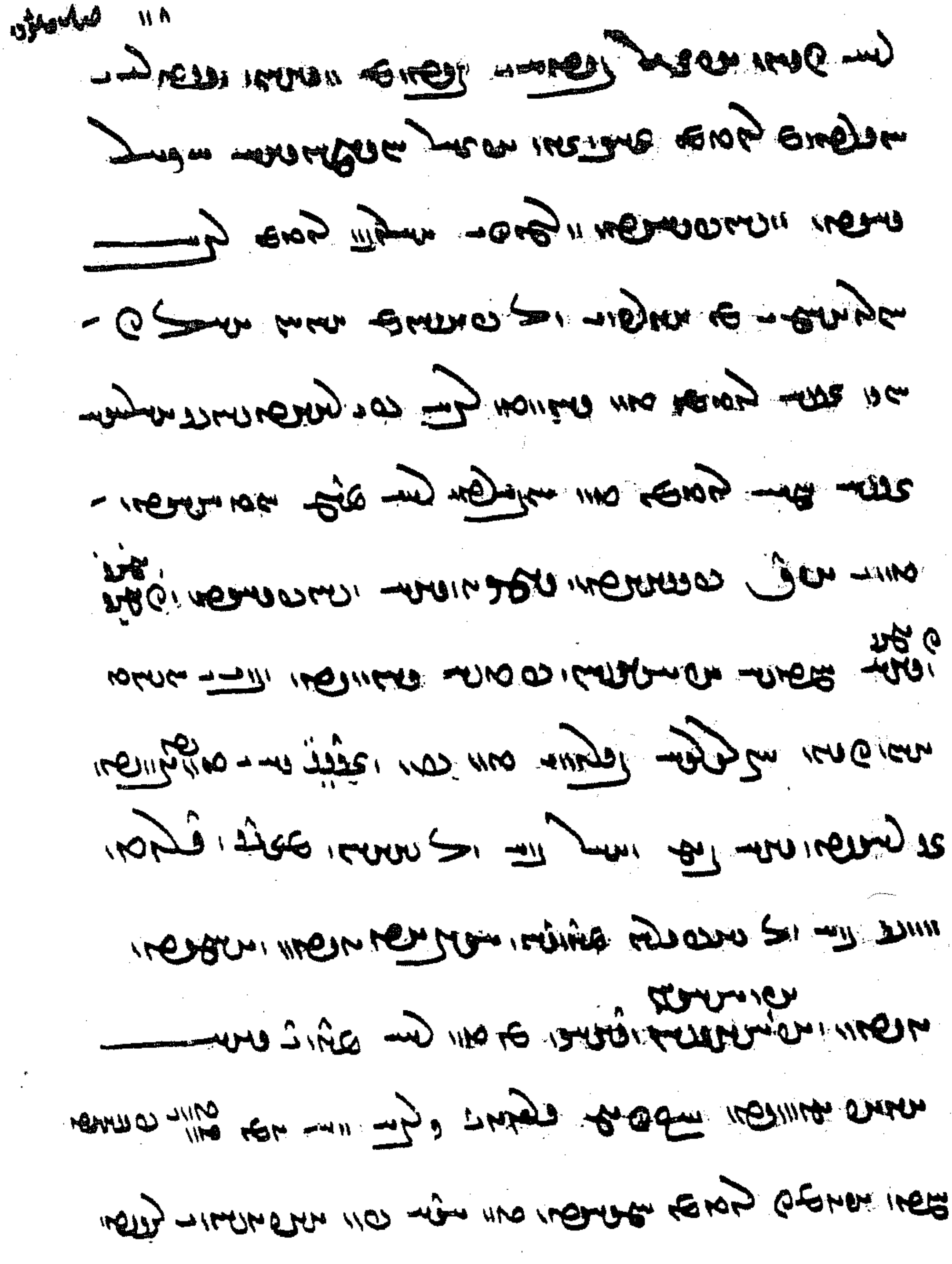
fol. 114 v.

116

[illegible]

[illegible]

[illegible]

fol. 118 r.

fol. 118 v.

fol. 119 r.

fol. 119 v.

fol. 120 v.

[illegible]

[illegible]

fol. 122 v.

[illegible]

fol. 123 v.

fol. 124 r.

24

fol. 125 r.

fol. 125 v.

fol. 126 r.

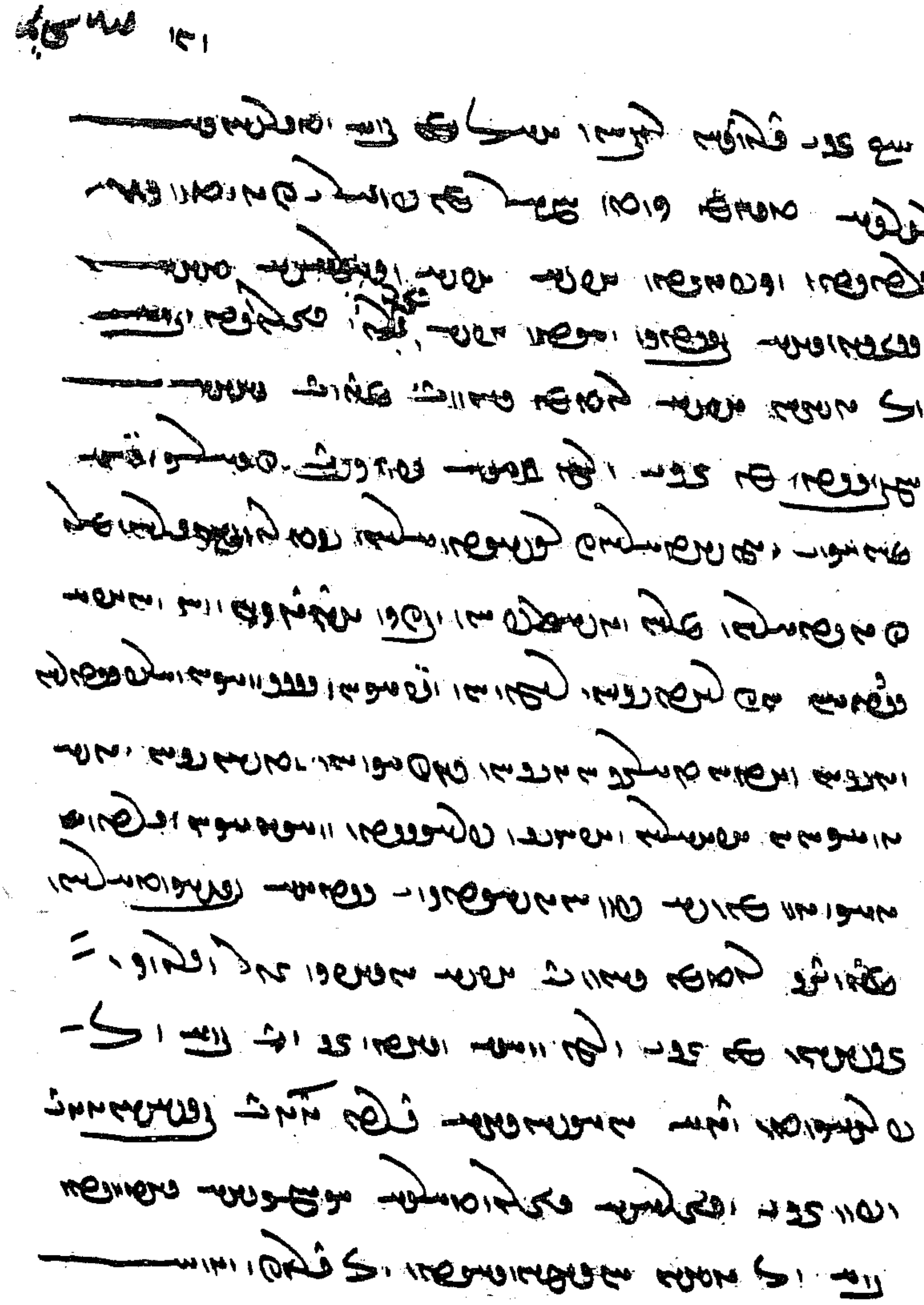
fol. 126 v.

fol. 127 v.

fol. 128 r.

fol. 128 v.

[illegible]

fol. 130 r.

١٠٣٣

[illegible]

[illegible]

[illegible]

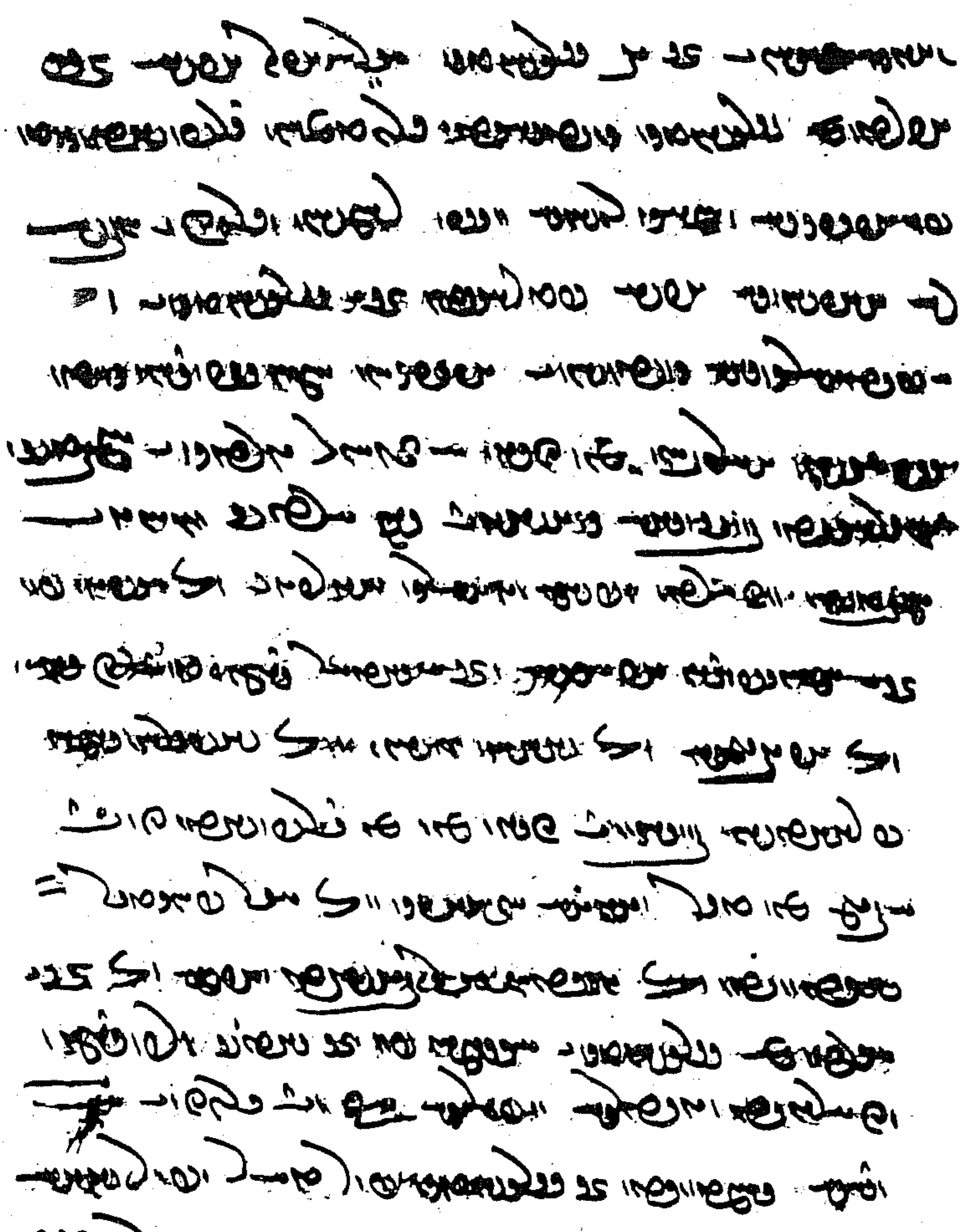
fol. 133 v.

[illegible]

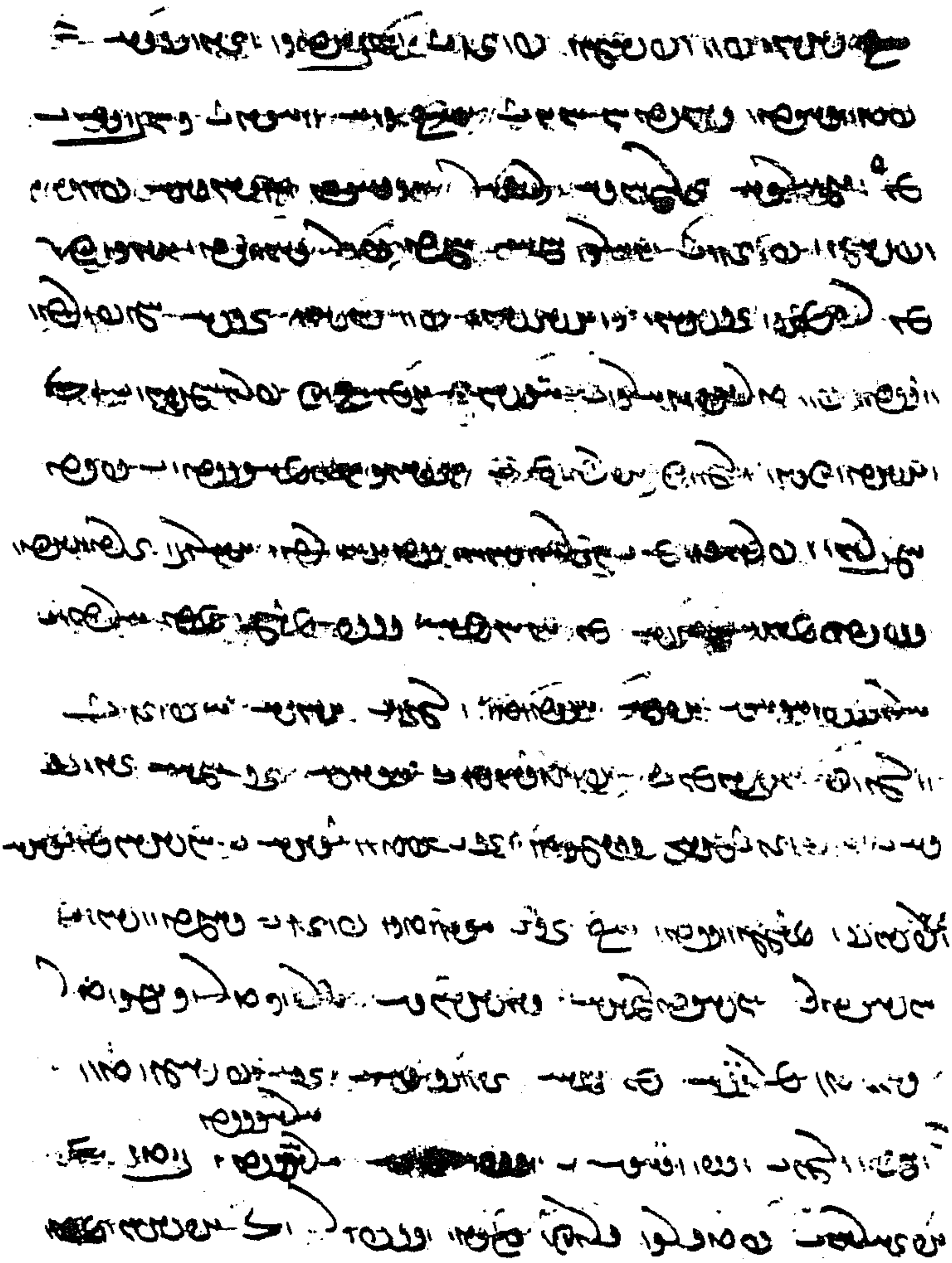
[illegible]

fol. 136 r.

١٣٧

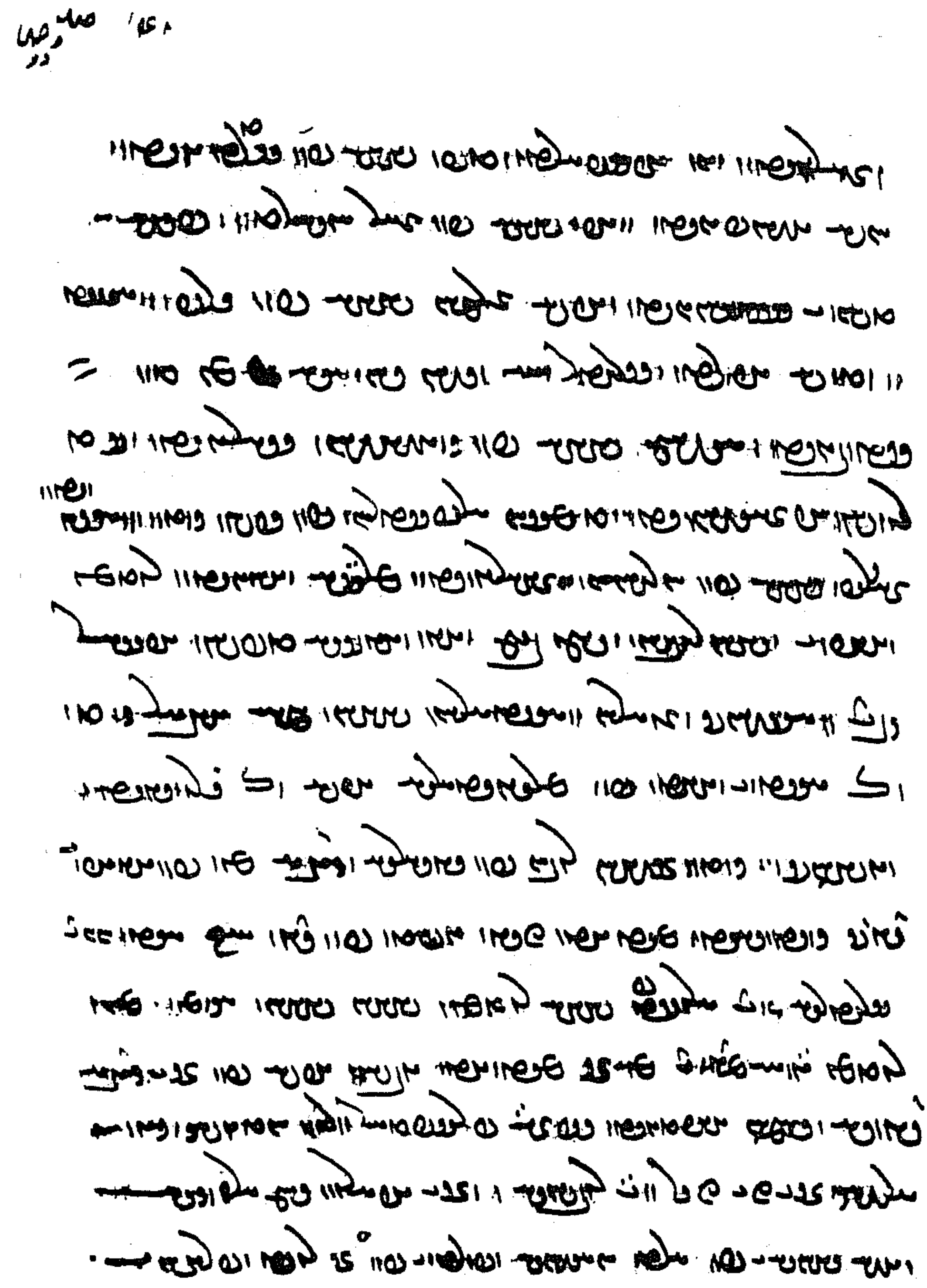
fol. 137 v.

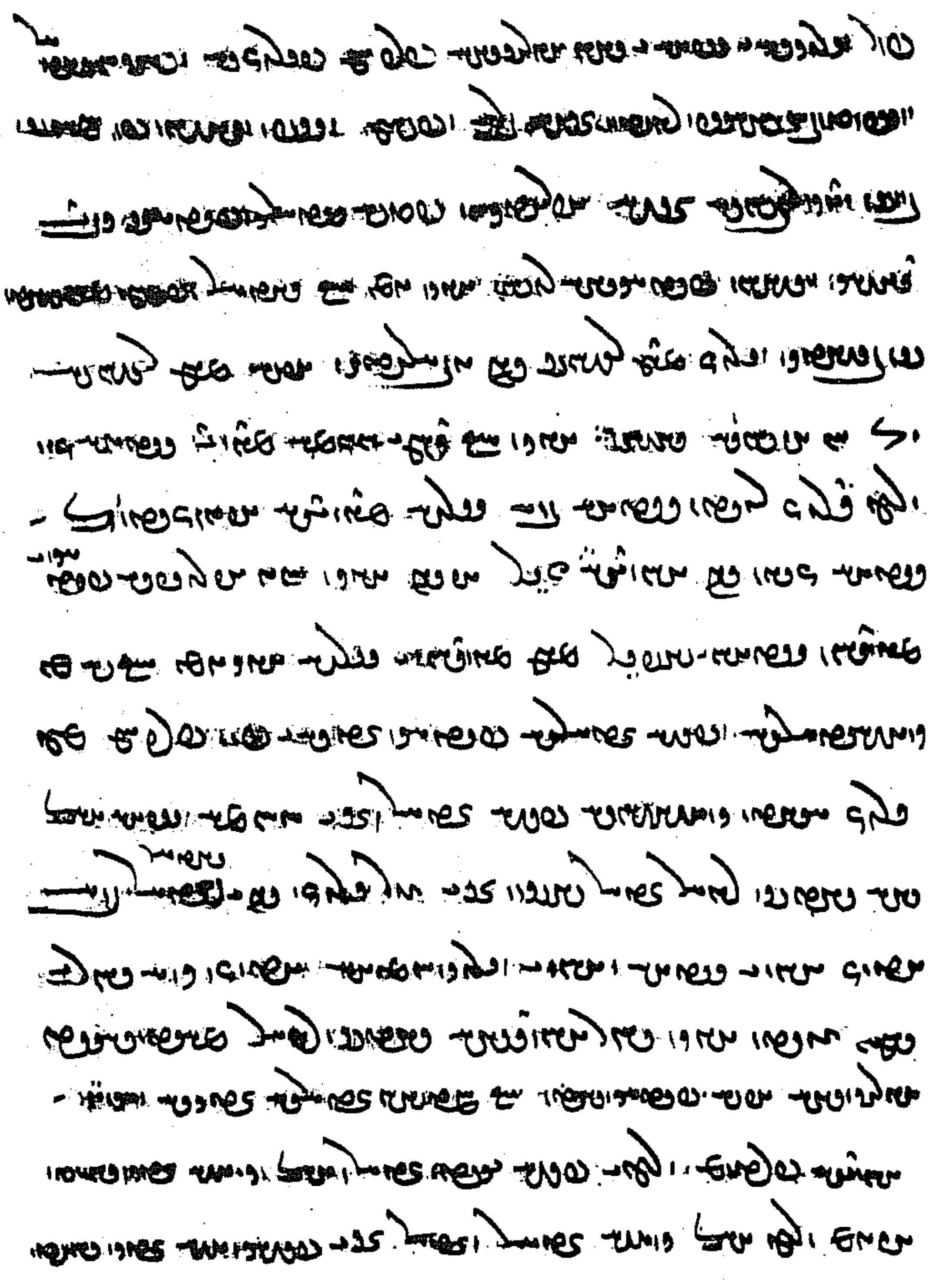
fol. 139 v.

A repetition of the preceding, on fol. 139b

fol. 141,v.

fol. 142 r.

fol. 143 v.

[illegible]

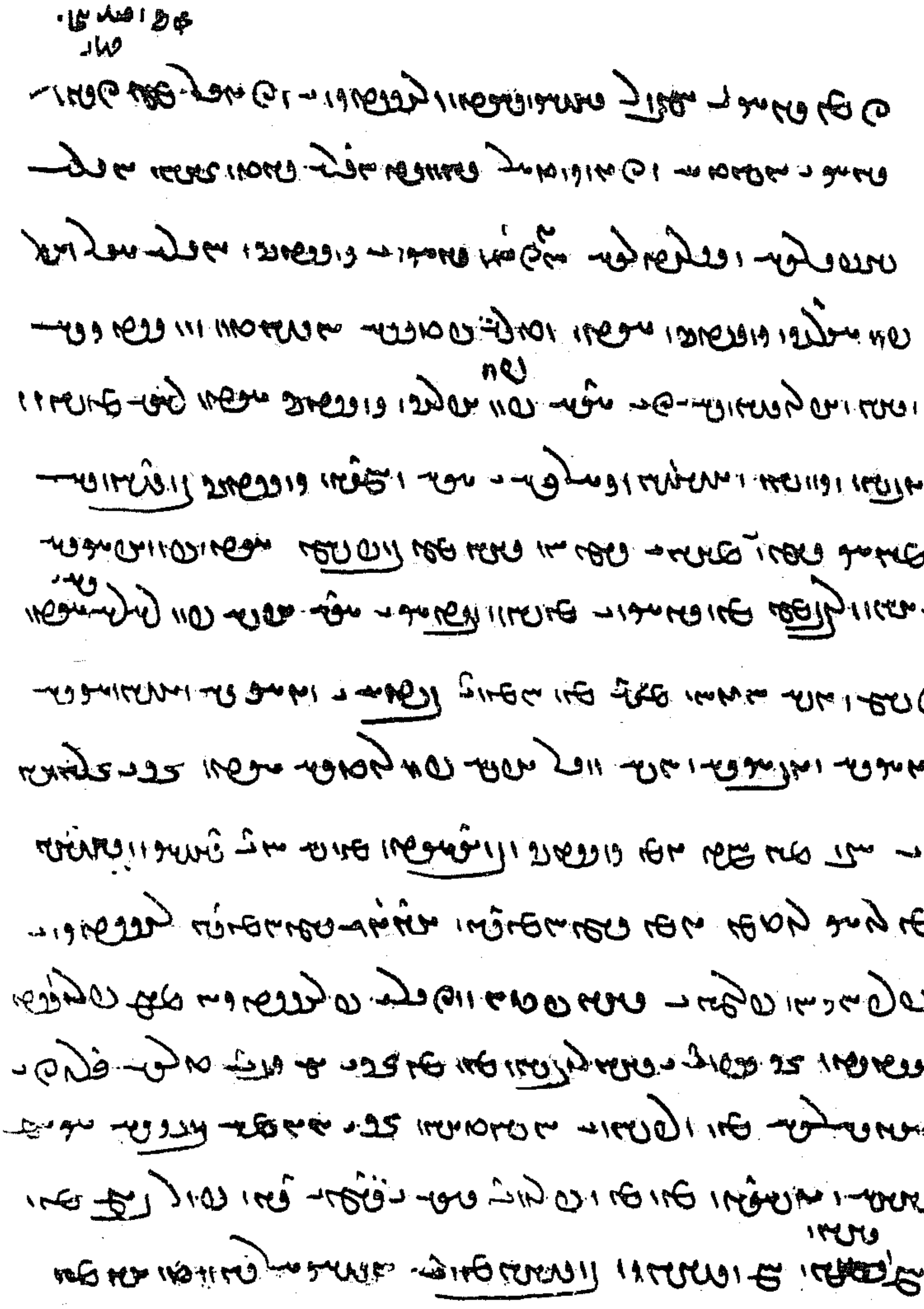
fol. 147 v.

fol. 148 r.

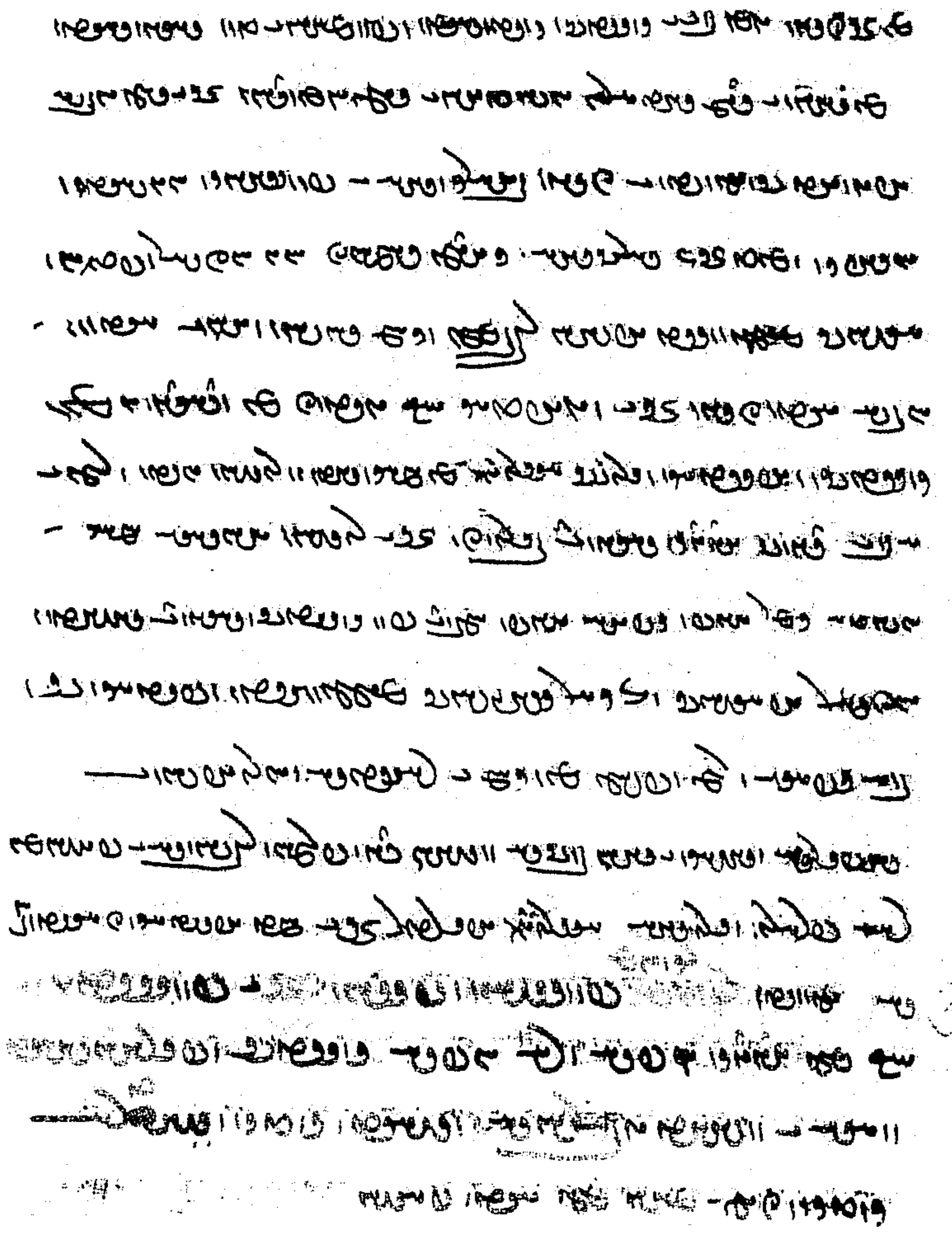
fol. 150 v.

[illegible]

fol. 153 r.

fol. 154 r.

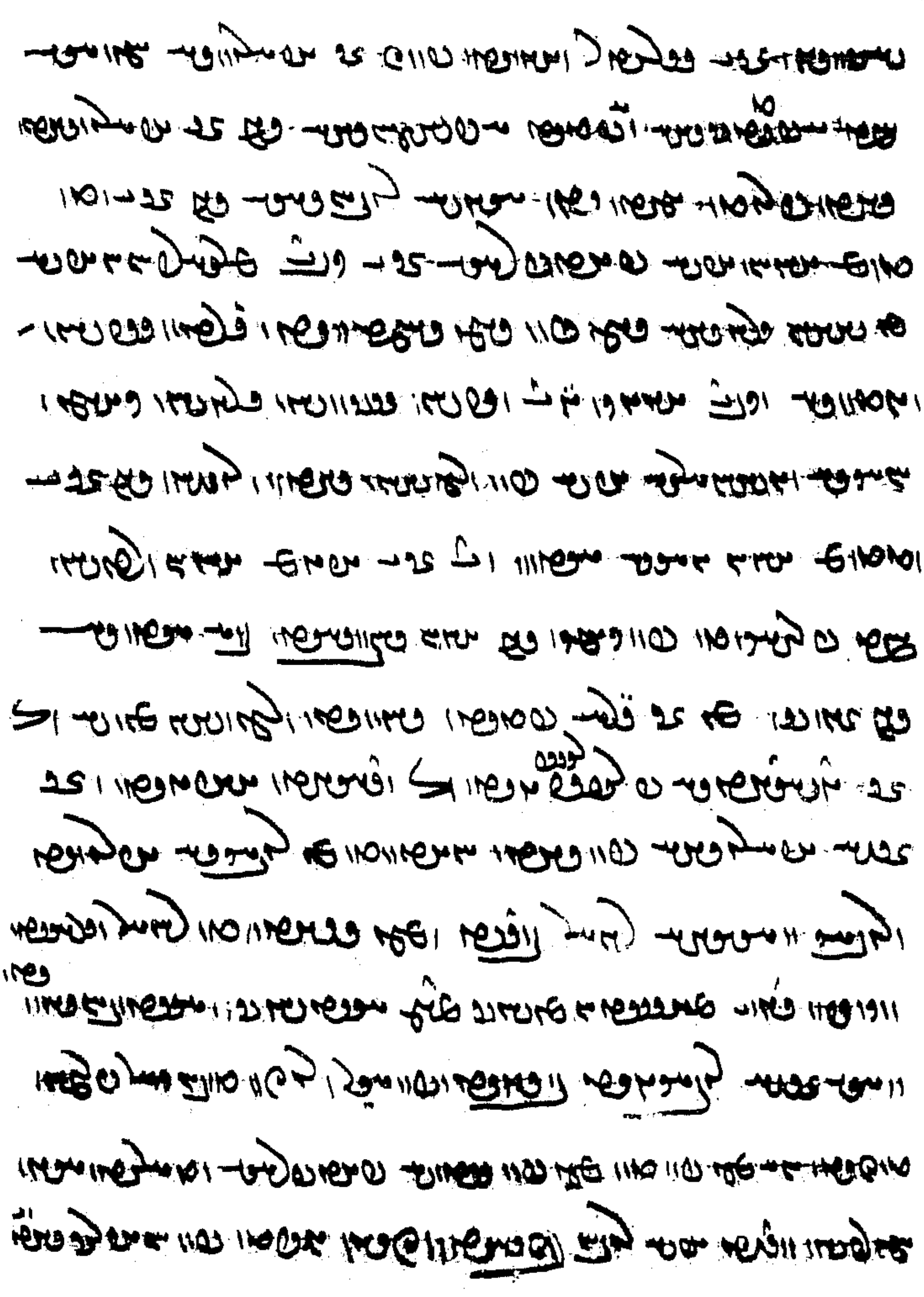

fol. 154 v.

[illegible]

fol. 155 v.

fol. 156 r.

fol. 156 v.

fol. 157 v.

fol. 159 r.

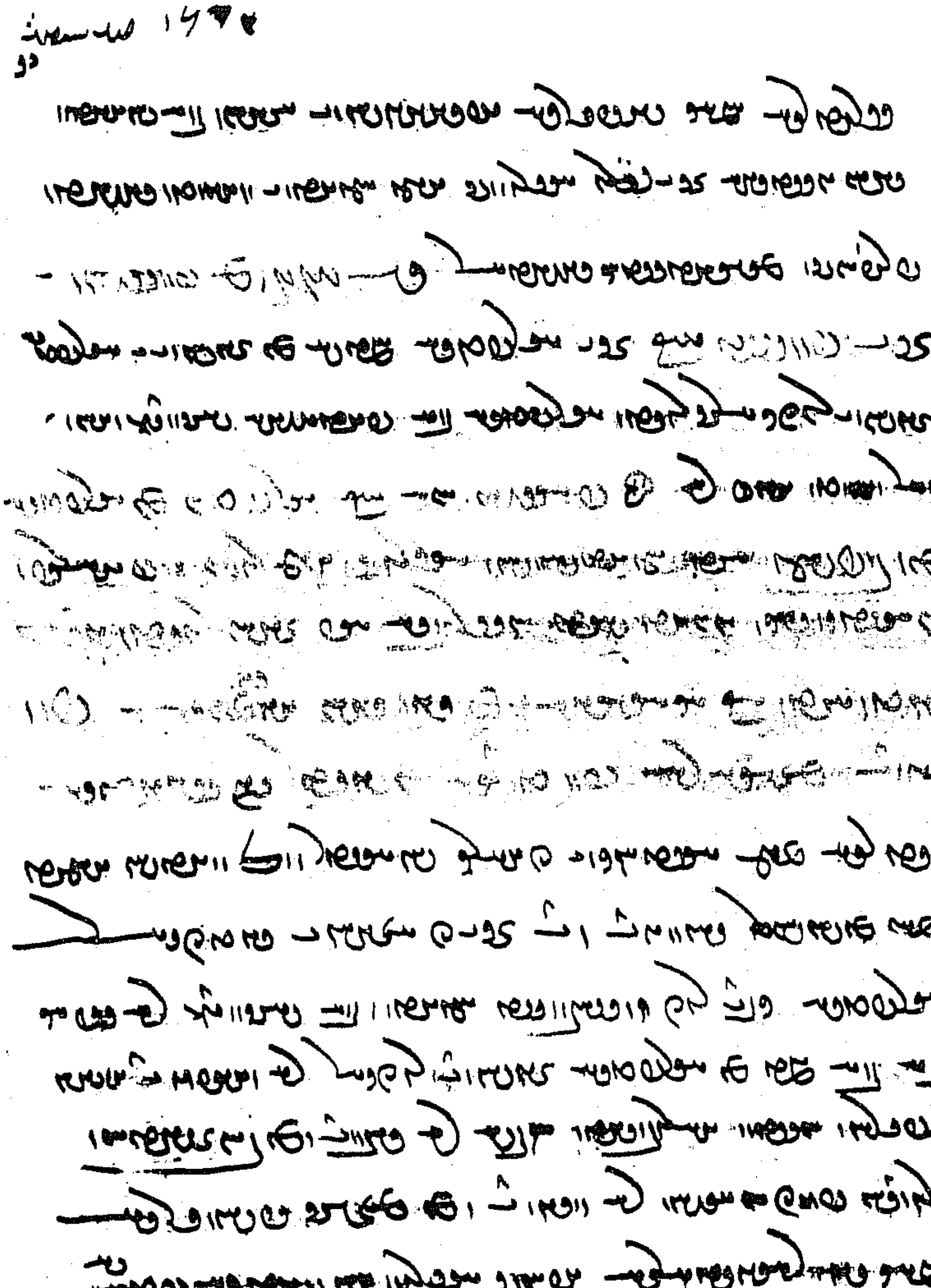
[illegible]

fol. 159 v.

fol. 160 r.

fol. 160 v.

44

fol. 162 r.

fol. 162 v.

fol. 163 r.

[illegible]

[illegible]

fol. 167 v.

[illegible]

[illegible]

fol. 170 r.

50

fol. 170 v.

fol. 171 v.

fol. 173 v.

fol. 175 r.

176

١٧٦

[illegible]

fol. 176 v.

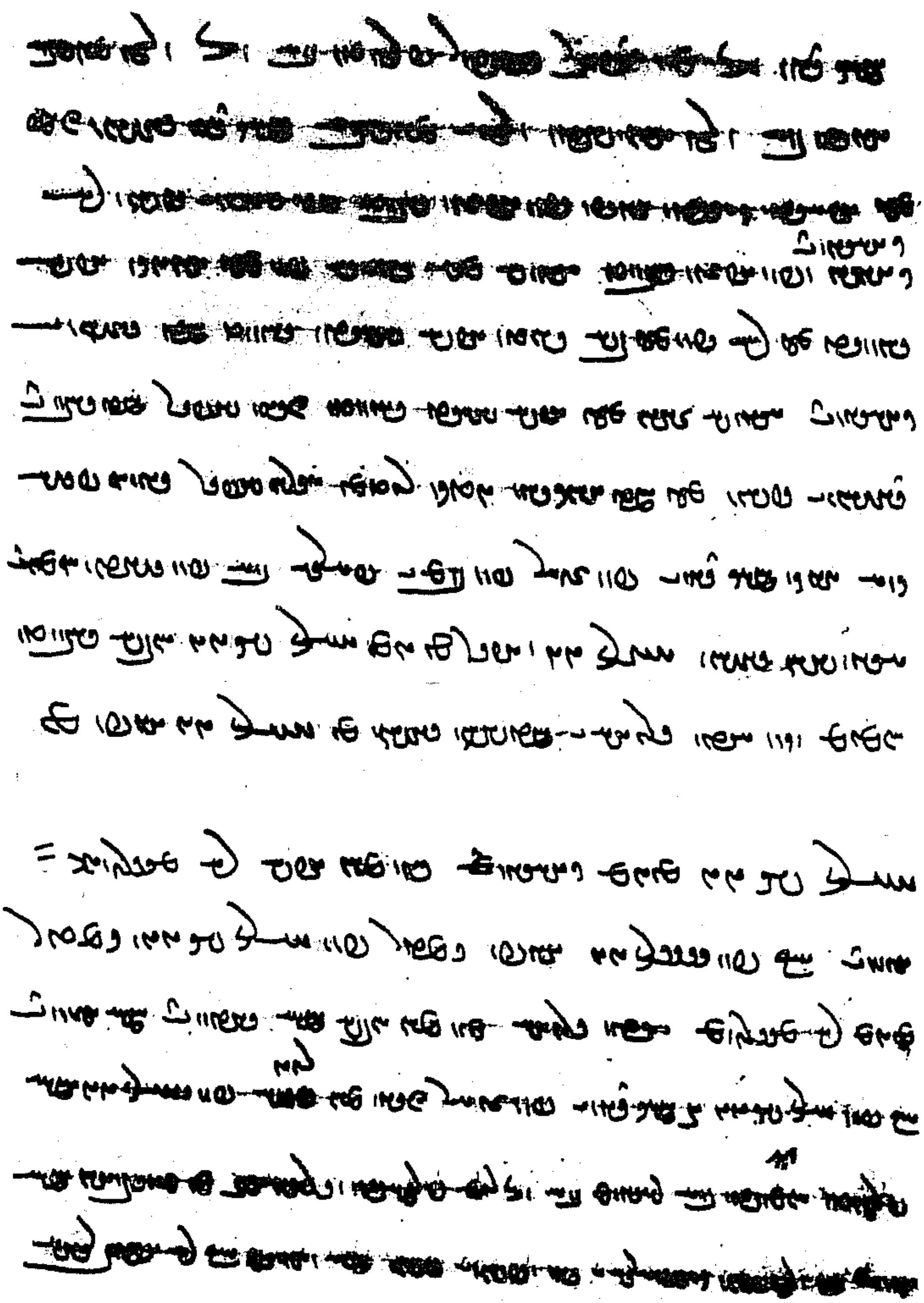
fol. 177 r.

[illegible]

[illegible]

fol. 178 v.

fol. 179 r.

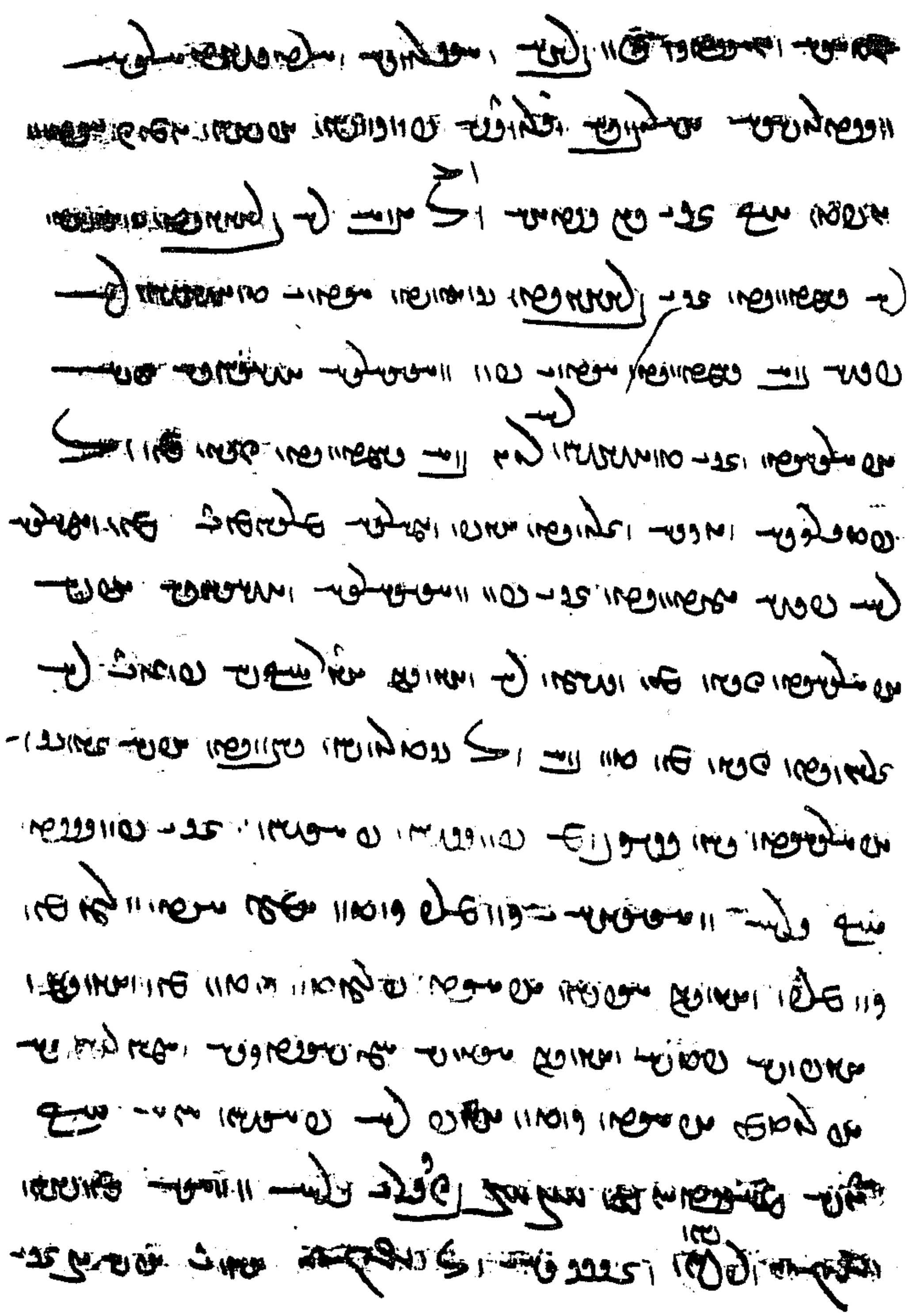
fol. 179 v.

fol. 180 v.

[illegible]

fol. 181 v.

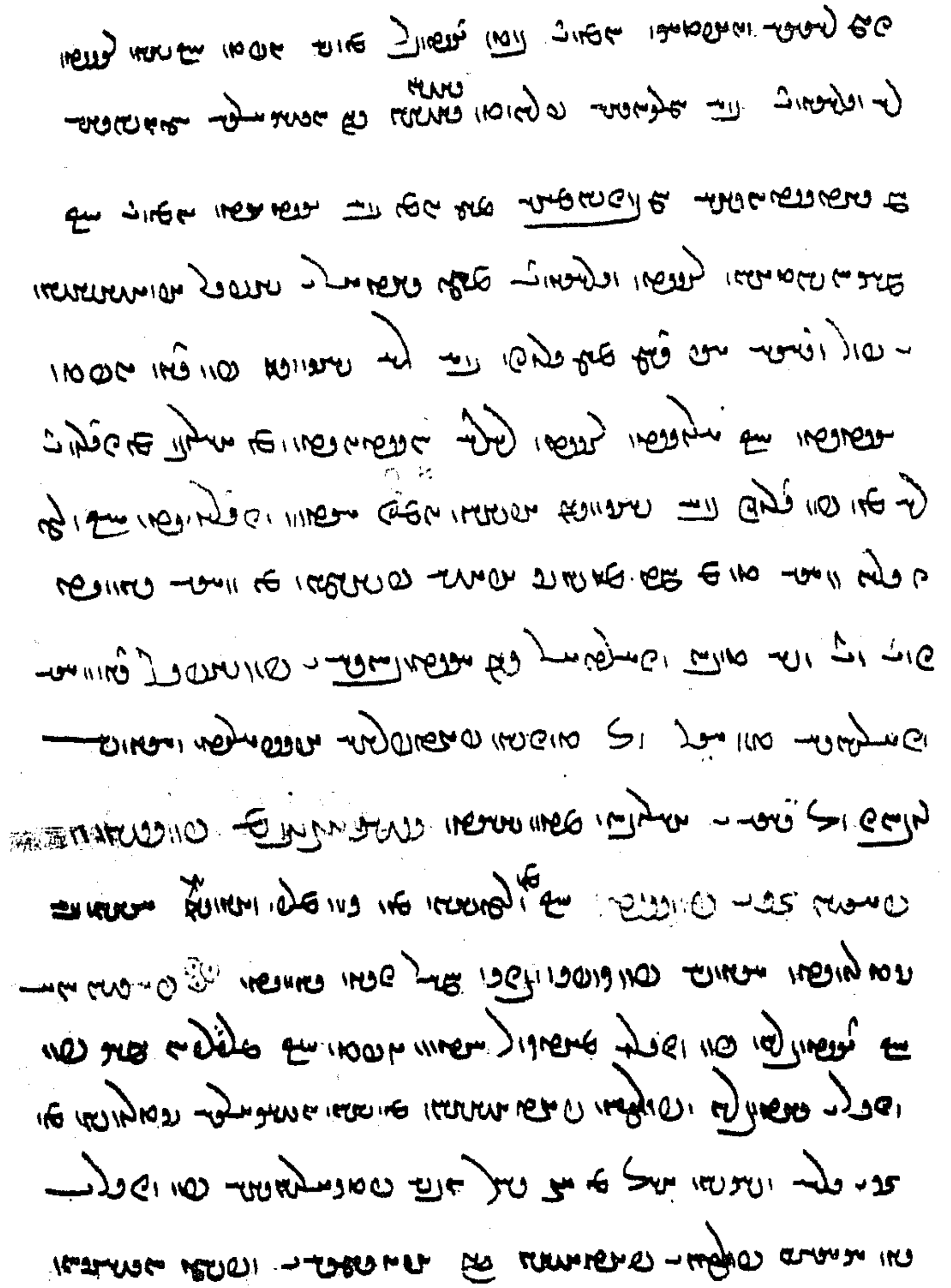
fol. 182 v.

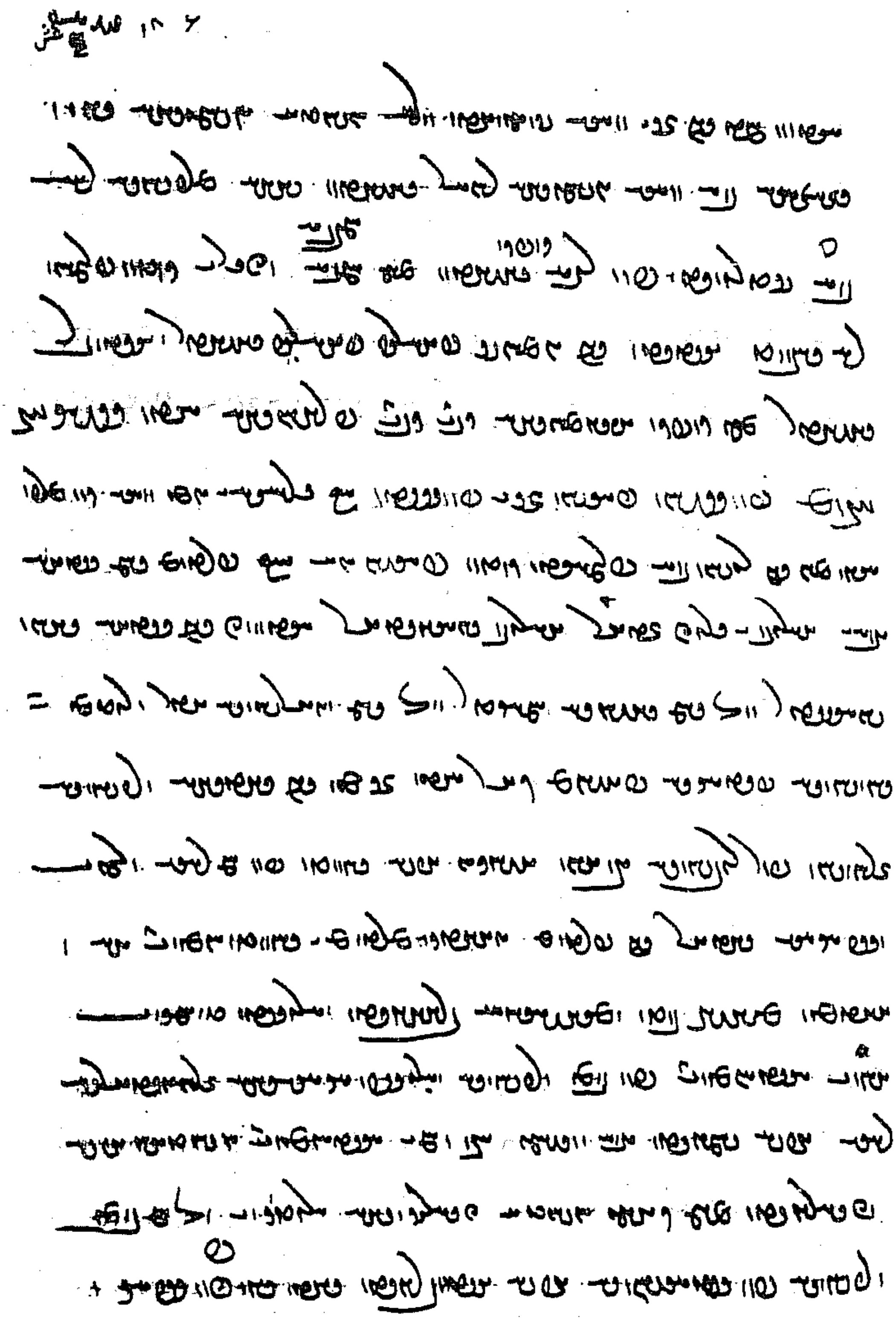

fol. 183 v.

fol. 184 v.

[illegible]

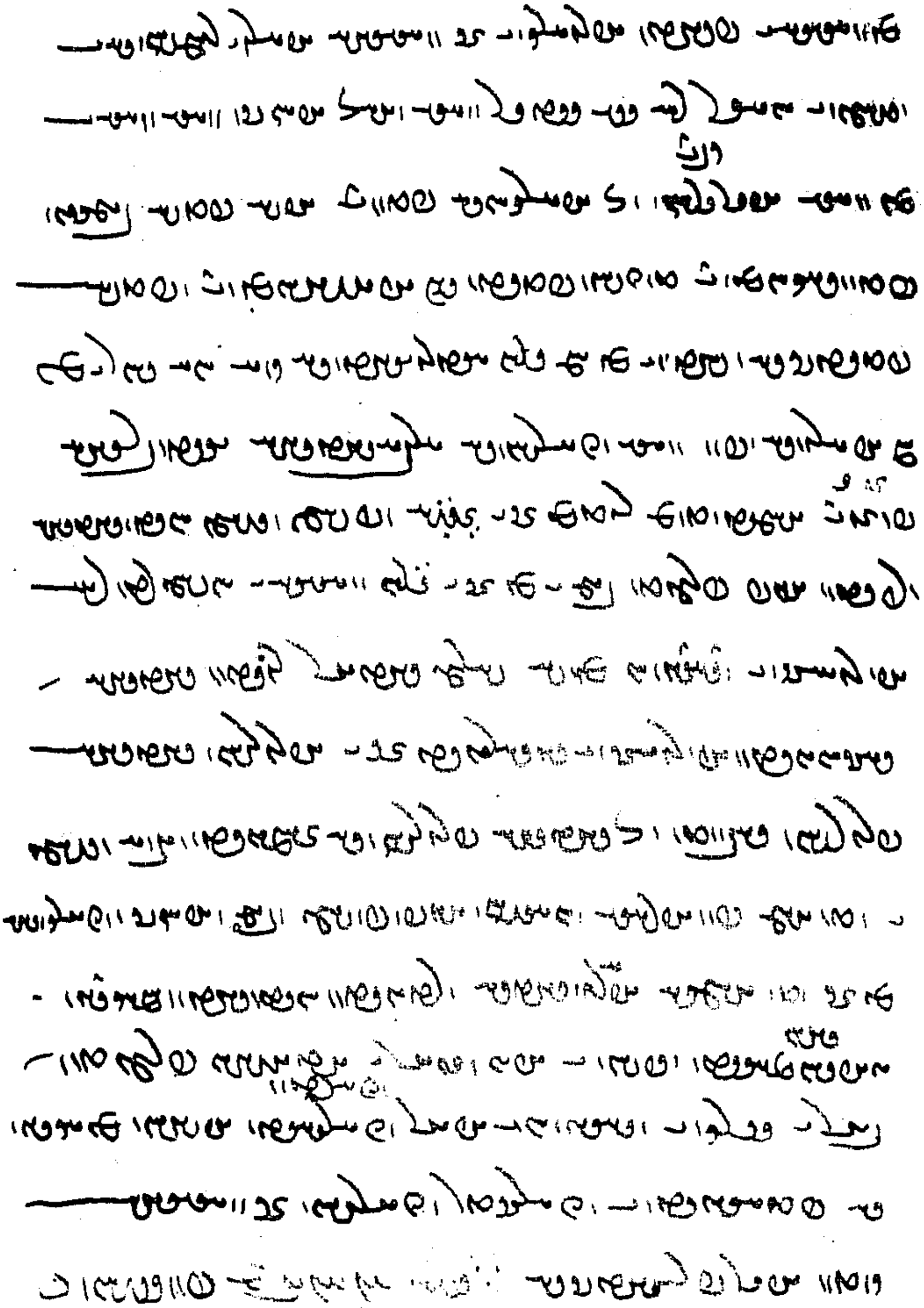

fol. 186 r.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

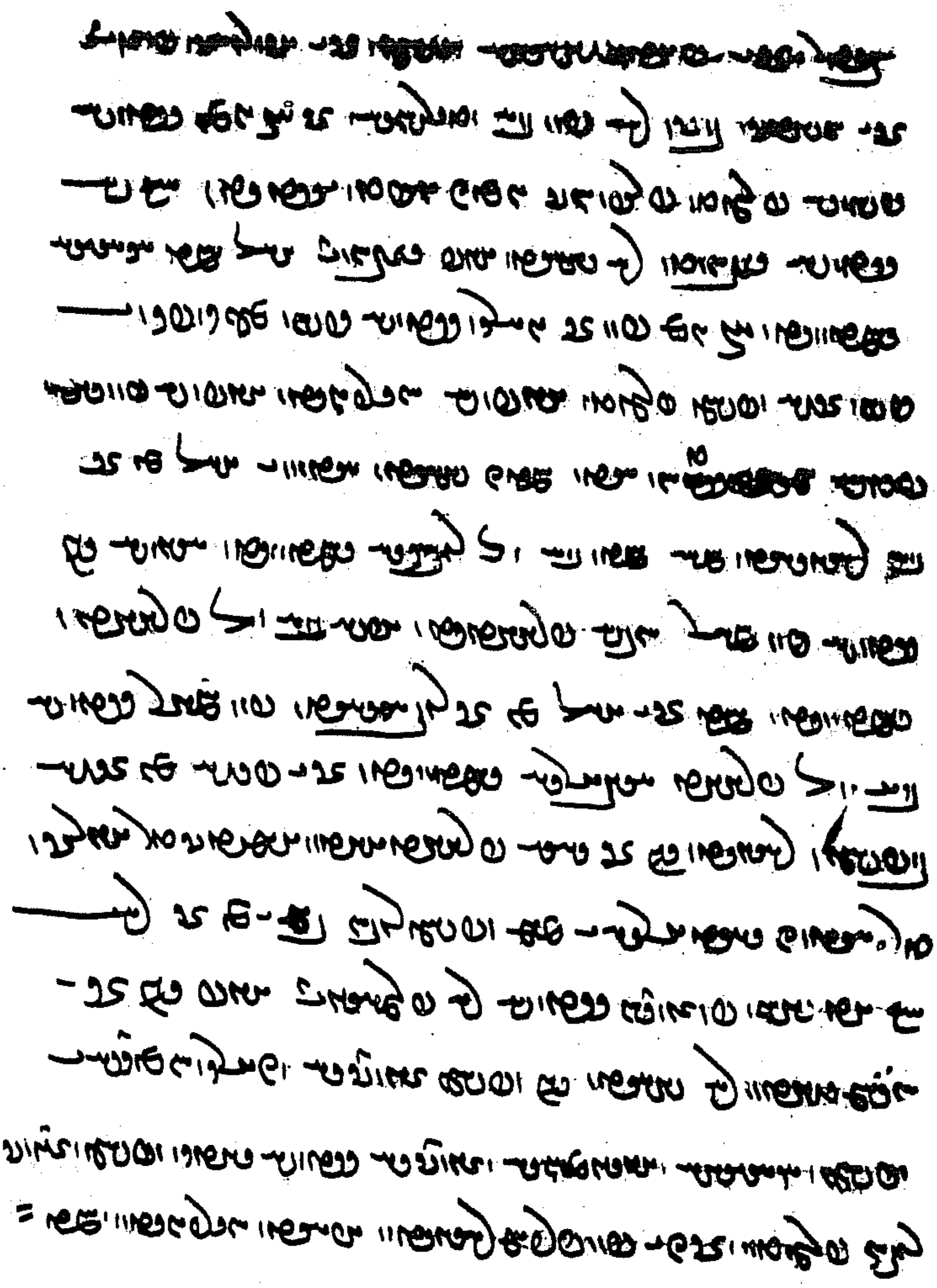
fol. 186 v.

fol. 187 v.

fol. 188 v.

[illegible]

fol. 190 v.

[illegible]

fol. 192 r.

fol. 192 v.

۱۱۴ ملا نوی

من بی

اوزایش

[illegible]

fol. 194 v.

[illegible]

10b

fol. 197 r.

fol. 198 r.

fol. 199 v.

دوست

[illegible]

fol. 200 v.

دوست

fol. 201 r.

fol. 201 v.

۲۰۳ درست
دو

fol. 202 r.

fol. 202 v.

204

دوست

شش

MEMORIAL OF N. L. WESTERGAARD
in the University Library of
Copenhagen.
Executed by Jenö Meister.

Sören Krus[illegible] [illegible]ot.

1—40), ed. by Ervad Tahmuras Dinshaji Anklesaria. The printing, commenced by Ervad Tahmuras, was completed after his death in 1903 by his son B. T. Anklesaria. The whole work has been translated by West in Pahlavi Texts II, pp. 3—276. The last (40th) question in Anklesaria's edition ends on Folio 157 r., l.8, in K 35.

3) F. 202 v., l. 12: The Pahlavi Rivāyat II. Dhabhar's edition (see under No. 1) pp. 201—210.

For further information about the group of Mss to which K 35 belongs the reader is referred to West, Pahlavi Texts II, Introduction, as well as to the introduction to the above-cited text editions by Dhabhar and Anklesaria.

or collated with K 35, and that every probability is in favour of the former of these two possibilities. Further, West is of opinion that a colophon found in BK has been copied from the original Ms used by the scribe, that is to say, from K 35. If this is correct, the copyist of K 35 must have been Marzbān Frēdōn Vahrām Rōstaχm Bondār Šāh-Mardān Dēnayār, and the Ms should have been completed on the day Āsmān of the month Amurdād in the year 941 A. Y., a date which, according to West's calculation, corresponds to March 19, 1572 A. D. Judging by the script, this date seems very plausible.

K 35 belongs to a group of Mss containing five texts arranged in the same consecutive order. The first three texts are to be found in the present volume, viz.:

1) F. 72: The Pahlavi Rivāyat I. This Rivāyat and the second one, which is No. 3 in the series of texts, have been published together as one text divided into consecutive chapters: The Pahlavi Rivâyat accompanying the Dâdistân-î-Dînîk, ed. by Ervad Bamanji Nasarvanji Dhabhar, Bombay 1913 (The Pahlavi Text Series published by the Trustees of the Parsee Panchayat Funds and Properties, No. 2). Since each of the two pieces has its own opening and closing formulas, it would seem most reasonable to regard them as two independent texts. Rivāyat I contains 62 chapters on various subjects concerning the Zoroastrian religion. Two sections have been translated by West, viz. Chapter 8, on Next-of-Kin Marriage, in his Pahlavi Texts II (Sacred Books of the East, Vol. XVIII), p. 415 seqq., and the latter part of Chapter 17, the Legend about the Soul of Karsāsp, ibid. p. 373 seqq. However, after the loss of the 71 folios in K 35, only a small part of this Rivāyat has been left, viz. the section from Chapter 48 § 28 in Dhabhar's edition to the conclusion (= Dhabhar p. 200).

2) F. 99 r., l. 10: The Dāδastān ē dēnīγ. This text comprises an introduction and 92 questions concerning the Zoroastrian religion put by various believers to Manuščihr, son of Yuvān-Yim, high-priest of the Zoroastrian congregations at Pārs and Kermān in the latter half of the 9th century of our era, and the answers of the said priest. A concluding chapter is added. Only part of the text has been published, viz. The Datistan-i-Dinik, Part I (questions

INTRODUCTION

The Ms K 35 was acquired at Kermān in Persia in the year 1843 by N. L. Westergaard. While in the possession of Westergaard, it was examined by E. W. West. A letter from this scholar to Westergaard, dated Munich, June 4, 1878 and containing a detailed explanation of the relation of K 35 to other Mss in which the same group of texts is collected, has been pasted in at the beginning of the Ms and is preceded by a leaf with the following inscription:

"This manuscript is herewith presented to the University Library. Copenhagen 9. September 1878. N. L. Westergaard."

Westergaard died on the very same day that he had signed this document.

K 35 comprises 181 folios. It is, however, defective. The foliation with Arabic numerals and with modern Persian characters runs from 72 to 254; thus 71 leaves are missing at the beginning. Part of the text that originally formed the end of the Ms is likewise missing. There are no leaves bearing the folio numbers 78 and 140; that, however, is merely due to a mistake on the part of the copyist or the oriental owner who executed the foliation, for there is no lacuna in the text. Moreover, folios 130 and 131 are wrongly placed in relation to each other; here, however, the Persian foliation is correct.

There is no colophon after any of the texts. If there was once a colophon at the end of the whole Ms, it has disappeared with the conclusion. In the above-mentioned letter from West it is shown by a collation with BK, a Ms preserved in India (now called BK, but termed B by West), that the latter has either been copied from

Printed in Denmark

Introduction printed by
Bianco Luno A/S, Copenhagen

THE PAHLAVI CODEX K 35

FIRST PART

CONTAINING THE PAHLAVI RIVĀYAT I, DĀDHASTĀN Ē DĒNĪGH AND THE PAHLAVI RIVĀYAT II

Published in facsimile by
The University Library of Copenhagen

WITH AN INTRODUCTION

BY

ARTHUR CHRISTENSEN

AT THE EXPENSE OF
LEVIN & MUNKSGAARD
EJNAR MUNKSGAARD
COPENHAGEN, MCMXXXIV

CODICES AVESTICI ET PAHLAVICI BIBLIOTHECAE UNIVERSITATIS HAFNIENSIS

Published in facsimile by
The University Library of Copenhagen

VOL. III

THE PAHLAVI CODEX K 35
FIRST PART

AT THE EXPENSE OF
LEVIN & MUNKSGAARD
EJNAR MUNKSGAARD
COPENHAGEN, MCMXXXIV

THE PAHLAVI CODEX K 35
PART I